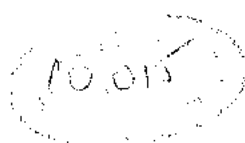

A felszabadulástól az első
tanácsválasztásig
1945 - 1950-ig.

1944. november 1-én a Szovjet csapatok községünk határához közeledtek. November 4-én este és 5-én reggel megjelentek az első szovjet katonák Ceglédbercel déli határában. Tüzérség is felvonult a Budapest - Cegléd közötti vasutvonalról délre 3-4 km. távolságra és mégcsak szóróvénnyel, de vasárnap /5-én/ már erősen lövik a falu déli szegélyét, illetve a vasuti töltés mellett húzódó német utóvédállásokat. A községben lévő német egységek 4-én este 10-11 óra tájban gépkocsikon elvonultak Tápiószentmárton felé. A faluban utóvédül csak néhány harckocsi és kevés géppuskás SS katona maradt, kik a vasuti töltéstől délre álltak tüzelőállásban. A keleti részén lévő Cserőmajor még 5-én este felszabadult, honnan éjjel és 6.-án kora reggel számos akna belövése érte a falut. Délről is erősödött 6-ára virradóra a tüzérségi tűz, aminek hat polgári személy áldozata lett.

5-én este a vasuti töltést védő kevés német katona bejön a faluba, s a harckocsik védelme alatt északra távoznak. 6.-án hajnalban megjelennek a szovjet előőrsök, a község déli és keleti peremén, de csak reggel 7 óra tájban vonul be a gyalogság. Két irányból egyszerre történik a község felszabadítása: dél-nyugatról Homokrézsz, Mikebuda felől, és keletről Cegléd felé. Hamarosan aknavető és tüzér egységek is érkeznek, kik a várható német ellentámadás miatt a falu északi hosszában a dombtetőn tüzelőállást foglalnak, de a német ellentámadás elmarad. 10 óra tájban már a szovjet felderítők veszte járnak a falu fölött húzódó dombhát mögött. Páncélos kötelességek nem jönnek az utcákba, hanem a falu elatti mezőségen vonulnak sűrű csoportokban nyugat felé. A község felszabadult - 1944 november 6. -

A front elvonult, de az emberek lemondottsága még nem oldódott fel. Sokan bizalmatlanul néztek a jövő felé.

Ebben a nehéz helyzetben egy kis csoport emelte fel a fejét és megalakította a kommunista párt helyi szervezetét. A község területén kezdett megindulni az élet. A szovjet parancsnokság és a párt felhívására önkéntesek kezdték a vasut helyreállítását, hogy ezzel is elősegítsék a szovjet csapatok zavartalan utánpótlását.

A közigazgatási élet indulása a felezabadulás után.

1945. január 17-én a Ceglédberceli Egyesült Szocialista és Kommunista Párt ülést tartott, melyen a párt a Nemzeti Bizottság tagjait kijelölte. Január 18-án a Nemzeti Bizottság ülésén megalakítják az Ideiglenes Községi Képviselő Testületet. Így a jegyzőkönyv:

Felvétellett Ceglédbercelen, 1945. I. 18-án dél után fél 2 órakor a Ceglédberceli Községi Nemzeti Bizottságnak az üléséről.

Jelen vannak: Forgács János /helybeli plébánus/ elnök, Szabó Jenő, Bakos Ferenc, Senkci Jakab, Hohl Mihály, Földi András, Horváth Márton, Szeidl János, Beitzbeck Pál és Horváth Ferenc bizottsági tagok és Vitéz Gyenes Ferenc községi bíró.

Tárgy: Az ideiglenes községi képviselő testület megalakítása.

Forgács János elnök a megnyitójában bejelentette, hogy az elnöki tisztségbe való meghívást köszönettel elfogadja.

A bizottság elnökeként és a jegyzőkönyv vezetésére Bakos Ferenc bizottsági tagot kérte fel, míg az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Szeidl Jánost és Szabó Jenő bizottsági tagokat jelölte ki.

Bakos Ferenc előadó felolvasta a Ceglédberceli Egyesült Szocialista és Kommunista Párt feljövő évi január 17-én tartott ülésének jegyzőkönyvét, mely ülésen a párt a Nemzeti Bizottság tagjait megválasztotta.

Ismertette továbbá az Ideiglenes Nemzeti Kormány 14/1945. ME sz. rendeletét az Ideiglenes Községi Képviselő Testület megalakítására vonatkozóan, s kérte a Nemzeti Bizottságot, hogy ennek értelmében nevezze ki az Ideiglenes Községi Képviselő Testület tagjait.

Előadó ismertette továbbá, hogy a legtöbb adót fizető jogán többé senkiséem tagja a képviselő testületnek, de hivatalból továbbra is tagja marad a községi biró, mint a képviselő testület elnöke, a községi orvos pánztárnok és a 6 községi esküdt. Fentiek után a Nemzeti Bizottság egyhangu határozattal az alábbi ceglédberceli lakosokat tűzte az Ideiglenes Községi Képviselő Testületbe:

Szabó Jenő, Bakos Ferenc, Senkei Jakab, Rábenspeck Miklós, Hohl Mihály, Földi András, Larneth Márton, Scheffer Pál, Kürtösi János /344/ Horváth István, Szeidl János, Lédeczi Benő, Beitelbeck Pál, Forgács János, Tóth Károly, Kohlmajer János, Várszegi Ferenc, Kürtösi János /418/ Macska Pál, Békési Márton, ifj. Rápi Balázs, Horváth Ferenc, Havrilla Mihály, Hanti János, rendes tagok, Macska János, ifj. Bázár Károly és Gyura Mihály póttagok.

Elnök a fentieket a ceglédberceli Ideiglenes Képviselő Testület tagjául, illetve póttaggjául nyilvánította.

Felkérte az ülésen jelen lévő Vitéz Gyenes Ferenc községi birót, hogy haladéktalanul intézkedjék az új képviselő testület összehívásáról.

Az elnök az ülést berekesztette.

K.m.f.

Bakos Ferenc
jlv.

Forgács János
elnök

Szeidl János

Szabó János
hitelesítők

Esküdtek: Plutzer Mátyás, Szeidl József, Karl János, Vitéz
Kassakürty Mátyás, Jenei István.

A megválasztott képviselő testület január 21-én tartotta alakuló ülését, melyen a következő határozatot hozta:

H a t á r o z a t

Ceglédbercel község Ideiglenes Községi Képviselő Testülete megalkult. Elnök arra kérte a Képviselő Testületet, hogy a jövőben minden intézkedésében arra vigyázzon, hogy a községnek és ezen keresztül mindjártunk által nagyon szeretett, édes hazánknak javát szolgálja.

Witéz Gyenes Ferenc
elnök

olvashatatlan
főjegyző

Városségi Ferenc

Sonkei Jakab
hitelesítők

A községi Képviselő Testület felhívta a község lakosságát, az újjáépítésen való aktív részvételre.

A helyi Nemzeti Bizottság jelentős szerepet töltött be 1945.

első hónapjaiban és később is. Feladatai sokrétűek: a demokratikus rendőrség szervezője, a régi tisztviselőket felülvizáló Igazoló Bizottságok felállításának kezdeményezője. Feladata a régi közigazgatás demokratizálása, a termelő munka megindítása, közmunkák szervezése, a tanítás megindításának tervezése.

A Nemzeti Bizottság összetétele nagyon változatos. Az elnöke Forgács János a helybeli plébános. Meg kell jegyezni, hogy a plébánosnak a falu életében nagyon jelentős szerepe volt még. Nemcsak a Nemzeti Bizottságnak volt az elnöke, hanem a Községi Képviselő Testületnek is, de rendszeresen járt az iskolai szülői értekezletekre, ott gyakran felszólalt. A Nemzeti Bizottság tagjai nagyobb részben munkásokból tevődtek össze, de megtalálható közöttük a parasztság képviselői, sőt egyéb foglalkozásúak is. Ez a nagyon is vegyes összetétel abban az időben érthető, talán hasznos is, mert a község szinte valamennyi rétege képviseltette magát a bizottságban. Talán a falu nagygazdái maradtak távol leginkább, de ügyüket a bíró képviselte, mert élvezte a nagygazdák támogatását.

Az MKP megalakulása.

Községünkben a párt már 1944. novemberében megalakult. Kb. 30-40 fővel. A párt titkárává Szabó Jenő munkást választották. A párt vezetőségében főleg bejáró munkások dolgoztak. A vezetőség tagjai voltak: Senkei Jakab munkás, Harnet Mihály munkás, Finszter András munkás, Tábori Mihály ma az Orezágos Találményi Hivatal dolgozója, Réti Miklós 1945-50-ig bíró, Itt találjuk még Bakos Ferencet, Pintér Istvánt, Lédeczi Benjamint, aki 1919 óta a párt tagja és ebben az időszakban a földosztás kezdeményezője, a pinkestelen parasztság szószólója. Kogler Istvánt és még másokat.

A község akkori vezetői nehezen igazodnak el a megváltozott új helyzetben. A párt tagjai ott vannak, ahol segíteni kell. Megszervezik az ellátást, a közbiztonságot, rendőrséget, /nemzetőröket/ később a földosztást. Ők kezdeményezték a Nemzeti Bizottságok, sőt a koalíciós pártok létrehozását is. Ebben az időben szinte minden központi irányítás nélkül dolgoztak. 1946.-ban Szabó Jenő halála miatt rövid időre Sági István lett a titkár, majd Pintér István követte őt ebben a beosztásban. 1949-ben a párt hívására jelentkezett a Kossuth Katonatiszti Iskolára. Elvégzése után mint néphaderegünk hivatásos tisztje, őrnagyi rangban dolgozott egészen haláláig. Pintér István távozása után Sági /Scheffer/ József lett a titkár. Ebben az időben mintegy 40 fő volt a párt tagja, Sági a hatalom átvételének idejéig vezette a pártszervezetet. A két párt egyesülésével az MDP titkára Ötvös Sándor lett 1948-1954-ig. 1954.-ben Ötvös Sándor tanácselnök lett, a párt titkára pedig Görög Mihály - az ellenforradalomig-. 1956.-ban az ellenforradalom előtt a községi pártszervezetnek csak 49 tagja volt, mert a területi terv szerint a bejáró párttagok a munkahelyi pártszervezeteknél végeztek aktív munkát. Ez a községi pártszervezetek munkájára visszahatott és gyengítette azokat. Ebben az időszakban községünkben több termelőszövetkezeti csoport működött, ahol egy-egy kisebb pártcsoport tevékenykedett. Kossuth Eszecs: 3 tag, Béke Tábor: 3 tag, Nagyobb számban voltak a Lédeczi Tszecs-nél, ahol Sági József vezetésével 9 párttag tevékenykedett.

A legtöbben a Vörös Csillag Tszcs-ben voltak, 10 tagot szám-
láltak, a párt titkára Hiba Mihály.

Ezek a kis pártszervezetek 1956 őszén feloszlottak.

Az ujjaszervezés után 1957. júniusában pedig csak egy párt-
szervezet, az MSZMP fogta össze azokat a tagokat, akik az ellen-
forradalom leverése után vállalták az élet megindítását, a hibák
kijavítását.

1957. után nagy feladat állt a párt előtt. Megfelelő léghőrt
kialakítani, a párthatározatok végrehajtásához megnyerni az em-
bereket. A kis létszámú pártszervezetek nehezen birkóztak meg
a feladatok sokaságával. Bereczki Viktorra is nehéz feladat há-
rult. Nagy feladatot vállalt magára a párt átszervezésénél, majd
később is, amikor a párt titkárává választották. A pártszervezet
létszáma ekkor 16 fő.

A szövetkezetek szervezése azonban meghaladta Bereczky erejét,
így a Járási Bizottság és a község vezetői is a Járási Bizott-
ság munkatársát Sivók Lászlót javasolták a községi pártszerve-
zet vezetőségébe. Sivók 1959.-től 1962.-ig dolgozott községünk-
ben.

1962-ben úgy látták a község és a párt vezetői, hogy eredményes-
sebben tud dolgozni a párt, ha két pártszervezet alakul. Így a
termelőszövetkezetben is önálló alapszervezetet hoztak létre
az ott dolgozó kommunisták. A gépesoport akkori vezetőjét Cséh
Jánost választották titkárrá. Az induló létszám 6 fő volt, fő-
leg a szövetkezet vezetői.

A községben ekkor Szabó Albert az Általános Iskola Igazgatója
látta el a titkári teendőket. A községi alapszervezet létszáma
16 volt.

1964. őszén Cséh János eltávozott a szövetkezettől, ezért a
pártszervezet vezetésében újabb változás történt.

A szövetkezeti gépműhely vezetőjét Fekete Antal technikust vá-
lasztották titkárrá.

A községi alapszervezet titkára Szabó Albert után Szép Ferenc
1973.-ig. 1973-tól jelenleg is Illés István.

A Központi Bizottság határozatának megfelelően 1964.-ben községünkben csucszervezetőséget választottak az alapszervezetek. 1964.-ben Ménesi Árpádot. 1966.-ban Károly Mihályt, majd 1967.-ben Fekete Antal lett a csucstitkár. 1973. februártól Fekete Antal a Járási PTO vezetője lett, a községi csucstitkári teendőket azóta Máté Gyula látja el. Ő a tsz. pártszervezetének titkára is. Községünkben 1970. óta önkéntes pedagógus pártszervezet működik. Az alakulástól 1970. szeptember 7.-én 6 taggal indult. Alapító tagok: Szabó Albert, Károly Mihály, Frunyo Béla, Lőrincz Jánosné, Földi Istvánné, Máté Gyuláné, aki a párt titkára lett. Jelenleg a pedagógus pártszervezet taglétszáma 8 fő. Vezetőségi tagok: Frunyo Béla, Szabó Albert, titkár Máté Gyuláné.

Földosztás

Községünkben közvetlenül a felszabadulás előtt nagybirtok egy volt /káptalan/ .

A földterület nagy része közép- birtokoknak mondható, /20-50 hold/ A község művelhető területének legnagyobb része a nagygazdák kezében volt, de a községgel határos területeket is birtokolta. /tanya- puszta/.

Ezekben a földeken volt egy kis ház és istálló. Ebben lakott a kertész, aki irányította a munkákat, de maga is dolgozott, művelte a gazda földjét. A nagygazda a faluban lakott, a főút mellett, vagy a falu központjában volt nagy háza.

A nagygazdáknak megvoltak az állandó napszámosai. Ezek legtöbbször munkás családokból tevődtek össze. Az apa általában pestre járt dolgozni, leginkább a vasúthoz, s a szabadságát arra használta, hogy megdolgozta a saját 1-2 hold földjét, meg elment a nagygazdához dolgozni, amiért az az igás munkát elvégezte nála. Sok családnak volt 1-2 hold földje, de ebből megélni nem tudott, állata, szerszáma nem volt, ezért a férfiak legtöbbször ipari munkát vállaltak, s a kis földet az asszony és a gyerekek dolgozták.

A felszabadulást követő időszakban nálunk is megalakult a földosztó bizottság.

A földosztó bizottság alakulása: 1945. április.

Elnöke: Lédeczki Benjamin.

A földosztó bizottság tagjai: Tári József

Szcidl József

Kóka László

Kogler Antal stb. /kb. 10-en voltak/

1946.-ban bővült, változott a földosztó bizottság összetétele.

Kogler Antal kivált, a bizottság tagja lett Fodor Miklós, Bereczky Viktor, Balla Lajos, Tóth Miklós.

1945. április 15-én először a káptalan birtokot osztották szét.
/Cserőmajor/

Általában a régi bérlők kapták, akik főleg Ceglédről, Telelő-
Majorból kerültek ide 1939-40-ben. Ezen a birtokon lakások is
voltak. Az új tulajdonosok a földdel együtt a lakásokat is meg-
kapták. Ezért megváltási árat fizettek. Kb. 12-14 hold földet
kapott egy-egy család.

Folytatódott a földosztás 1946.-ban. A Németországba kitelepí-
tett barceli lakosok földjét, házáat a Tiszántulról idetelepültek
kapták, kb. 24 család. /Szilágyi, Demeter, Kocsis, Veres, Bajdosó
stb./

1948. tavaszán felvidékről kb. 38 család jött Bercelre. Ezek
a családok a német anyanyelvű barceli lakosok házáat és földjét
kapták, akik az 12.200/1947. sz. rendelet alapján vagyonkorláto-
zás alá estek, ami azt jelenti, hogy vagyonuk felét elvesztették.
Gyakorlatilag ezt úgy oldották meg, hogy két anyanyelvű családot
összeköltöztettek egy házba és a megüresedett házat és földet a
felvidéki család kapta meg.

1948.-ban szegényebb sorsu, többgyermekes családok is kaptak
földet. /pl: Sima István 3 holdat, holdanként 34 kg. búzát kellett
fizetni érte. Ekkor kapott földet még Szabó József, Lendvai János,
Varga László, Holovecz Pál, Foglár József, Szőke István és még
mások.

A felszabadulás után a községben nagy-arányu építkezés indult meg. Sok házhelyre volt szükség. 1948.-ban újabb területet osztottak szét az un. újtelep részt. Ez is káptalan birtok volt. Itt 350 n.-öles házhelyeket osztottak, négyszögölenként 2, illetve 4 Ft-ért. Az összeget két év alatt, részletenként kellett kifizetni. Ez nagyon kedvező volt a lakosságnak. Olyan iramban indult meg az építkezés, hogy újabb házhelyekre volt szükség.

A Községi Tanács 1954.-ben javaslatot tesz a Megyei Tanács Birtokrendezési Csoportja felé, bel- és külterületek házhely céljára való kisajátítására.

Ekkor kerül kiosztásra az un. Szőrüskert a község belterületén, a Kántorföld, és a Cserői - állomás mellett elterülő rész.

Ezek a területek részben magán- részben állami tulajdont képeztek. A tulajdonosok csere ingatlan helyében, vagy házhely visszahagyása mellett hozzájárultak a kisajátításhoz.

Ezeket a területeket hamarosan kiosztották - 200-400 □-öles házhelyekre.

Népi szervek megalakulása - működése

A Nemzeti Bizottság kezdeményezésére alakult meg a régi tisztviselőket felülbíráló Igazoló Bizottság. Elnöke: Szvetanai József. Tagjai: Dr. Fischer István, Halmi István, Halász György, Mészáros Mihály, Szücs László, Somogyi Ferenc.

Helybeli tagjai: Bakos Ferenc, Harmath Mihály, Senkei Jakab, Károly Márton.

Az UFOSZ közvetlenül a földosztás után alakult. Elnöke: Demeter Károly új földhöz juttatott volt. Az UFOSZ 1947-1949-ig működött. 1948.-ban alakult meg a DEFOSZ. Elnöke: Szeidl József, titkára: Pongrácz József volt. Ez a szervezet a tsz.-ek alakulásáig működött, végig Szeidl József elnöklétével.

Az MNDSZ községünkben 1947.-ben alakult, ezt igazolja egy - a nagykőrösi levéltárban talált irat - melyen körpecsét van az alábbi szöveggel: Magyar nők Demokratikus Szövetsége, közönség Ceglédbercel, 1947. Az elnök ekkor Bujdosó Sándorné. Később Csernák Jánosné, Liptai Béláné, majd Nagy Károlyné.

Választások lezajlása és eredményei:

A felszabadulás után egy kis csoport megalakította a Kommunista Pártot. A községben más politikai pártok is alakultak a KMP mellett. Az SZDP vezetője Seifszil József, utána pedig Vándor Márton volt az egyesülésig. Tagjai: Vándor Márton elnök, Seifszil József, Sági József, Mezei József, Ottenwald György és mások.

A Parasztpárt elnöke Fodor Jakab, helyettese Lédeczy Benjamin. A Kisgazdapárt Ceglédbercelen 1935.-ban alakult, elnöke: Seifszil János volt. Ez a párt folyamatosan működött a felszabadulás után is. Elnöke: Rábenspeck Márton, vezetőségi tagok: Gázer Gáspár, Herbszt György, Ádori Károly, Bernáth Elek.

A községben működő négy párt közül legnagyobb tömegbázissal az SZDP rendelkezett. Többmint 100 tagja volt. Az összetétele nagyon vegyes. Tagjai között legtöbb munkás, főleg vasutas, de voltak kis- és közép parasztok, értelmiségiek is. Jelentős számú tagja volt a pártnak.

Az 1947.-es választáskor ez a párt győzött Lédeczy László lett az országgyűlési képviselő, aki az SZDP tagja volt.

Az újjáépítés az első hároméves terv eredményei:

Községünkben a háború nem okozott nagy kárt, sem a lakóépületekben, sem a középületekben. A falura csak néhány bomba esett, mivel a front aránylag hamar átvonult rajta. Az utak, a vasut, állomás, posta sértetlen maradt. A felszabadulás után a megrongálódott házakat rövid idő alatt megjavították.

A hároméves terv eredményei az akkori jegyző Hernádi Jenő az alábbiakban jelentette a megyei elispánnak 1949. április 20-án:

Alispán Úr.

Budapest.

A járási főjegyző ur telefon rendeltére jelentem a következőket: a hároméves terv keretében a következő beruházásokat érték el.

1. A Cserőligeti Ált. iskola bekerítése 5.000 Ft. társadalmi uton.
2. A Cserőligeti iskolába villany bevezetése 6.000 Ft. XIV. kerületi falujárók.
3. Cserőligeti iskola külső és belső tatarozása 80 új ablakszárny, tetőjavítás, 28.000 Ft. értékben társadalmi uton.
4. Központi iskola belső tatarozása és tetőjavítása csatornával, 7.500 Ft. községi költségvetésből.
5. Jegyzői lakás külső és belső tatarozása 7.000 Ft. községi költségvetésből.
6. Községi orvosi lakás külső és belső tatarozása 3.000 Ft. községi költségvetésből.
7. 24 db. iskolapad vétele 5.000 Ft. értékben VKM. segély.
8. 48 db. iskolapad készítése hozzávaló tapitói szekrény, asztal és tábla 13.000 Ft. értékben, tervsegély.
9. Nephőzi otthonban pancsoló készítése 3.000 Ft. értékben, községi költségvetés.
10. Egy új lözket furása 5.500 Ft. értékben községi költségvetés.
11. Gerje hid készítése a kocsiúti hid vármegyei 10.000 Ft. értékben /A vm. csináltatta./ a gyalogjáró hid 3.000 Ft. értékben társadalmi uton.
12. Kulturház építése 90.000 Ft. értékben, 42.000 Ft. tervsegély, többi társadalmi.
13. Nephőzi otthonban vízvezeték és WC. bevezetése, valamint ajtók, ablakok befestése 18.000 Ft. értékben, ebből 10.000 Ft. Népjóléti segély.

14. Templom tatarozása 12.000 Ft. értékben, ebből kb. 5.000 Ft. az MDT. XIV. ker. falujárói végeztek el, tető és esatorna javításban a többi társadalmi gyűjtésből.

Tisztelettel kérem, bejelentésem tudomásul vételét.

Ceglédbercel, 1949. április 20.

Hernádi Jenő
vezető jegyző

A szocialista közigazgatás létrejötte és fejlődése

1950 - 1975-ig.

1945-ig vitéz Gyenes Ferenc volt a községi bíró. A felszabadulás után Réti Miklós látta el ezt a tisztséget 1950-ig a tanácsválasztásig.

Jegyzők 1945. után: Oroszi Károly
Hernádi Jenő
Zala József
Giba István

1950-ben a tanácsválasztáskor Giba István lett az első tanács titkár.

Az első tanácselnök Tarkó Mihály, 1950-1954-ig.
majd Ötvös Sándor 1954-1956-ig.
Kaposi Tamás 1957. febr.-tól 1960. okt-ig.
Jó Ágostonné 1960. okt.1-től 1968. szept.1-ig.
Kárpáti Antal 1968. szept. 1-től jelenleg is.

Elnökhelyettesek: Deli Miklósné
Tarkó Mihály/1956. aug.-tól 1957. február ig az elnöki teendőket is ellátta.

Lekner Sándor
Fülöp Demeter

Titkárok: Giba István
Kellner János
Godó Veronika
Walter Józsefné 1954-től 1963-ig.
Schenk Miklósné 1963-tól 1966.-ig.
Kárpáti Antal 1966. dec.-tól 1968. szept.1-ig.
Halász József 1968. december 6-tól jelenleg is.

Az 1950. évi választáskor tanácsstagok száma 70 fő.

Tarkó Mihály vb. elnök, ö. Deli Miklósné eln. helyettes, Giba István titkár, Ötvös Sándor, Kellner János, ö. Hochrein Mihályné, Szeidl József, Kovács József, Fenyvesi Mária, Nagy László, Bujdosó Sándorné Bujdosó Sándor, Sági József, Ébel György, Kürtösi Mihály, Endrei Lénárd, Hernádi Márton, Zsiros István, ifj. Plutzer Ferenc, ifj. Kunszt Mihály,

ifj. Telek István, Görög Mihály, Szeleczki Mihály, Aradi Anna, ifj.Ébert József, Plutzer Máttyás, Poloniczki György, Macska Pál, Sárk Ferencné, ö.Czimmermann Emáné, Prudovics Zoltánné, Hajdu Józsefné, Bodor Gyuláné, Bereczki Viktor, Nagy János, Szilágyi Sándor, Lipcsei József, Bujdosó István, Kovács József, Fogelsinger Mihály, Pongrácz József, Rábenspeck István, Füleki József, Nagy Béla, Beitzbeck Antal, Holló Pál, Rábenspeck József, Dóci János, Durási Jánosné, Gál László, Gázer Pál, Földvári Jánosné, Gázer Gáspár, Steer Anna, Zsiros Miklós, Kellner János, Kórni József, Tuska Anna, Kovács Istvánné, Záhonyi István, Csereklye Sándor, Zsiros Ferenc, Virág Sándor, Senkei Jakab, Károly Istvánné, Koncz György, Blázi Lajos, Fürt Ferencné, Balle Lajos.

Az első vb. tagok: Szoidl József,
Hochrein Mihályné,
Fenyvesi Mária,
Tarkó Mihály,
Deli Miklósné,
Giba István,
Ötvös Dándor,
Kellner János,
Kovács József,

Az ellenforradalmi események lezajlása.

Az ellenforradalmi események egy rövid időre községünkben is megzavarták a békés építő munkát a rendet.

Bercelen nagyon hamar elterjedt a pesti események híre, mert sokan járnak Pestre dolgozni. 1956. október 23-án reggel amikor az éjszakai műszakból jöttek haza a bejáró emberek, már zajosak volt, hozták a híreket. Aznap délelőtt a Járási Pártbizottságtól az az utasítás jött a tanácsnak, hogy hangosbemondón keresztül intsék nyugalomra az embereket és szólítsák fel őket, hogy ne csoportosuljanak. Ez meg is történt, de nem sok eredménnyel, mert ahonnan a vonatok érkeztek Pestről, az emberek egyre jobban lármáztak, kiabáltak összevissza. Másnap reggel a Tanácsházán kifüggesztett táblát Schmidt János és Rajcs István összeverte, mert vörös csillag volt rajta. Október 24-25-én a délelőtt folyamán Albertirsa felől jött egy csoport nemzetí zászlóval és azt kiabálták:

"nálatok még megvannak a tanács vezetői, mi Irsán minyirtuk őket." A községben egyre forróbb lett a helyzet. Fiatalok csoportosultak a tanácstól, a pártból, az iskolából elvitték a nemzeti zászlókat és végig vonultak a falun különböző jelszavakat kiabálva. Voltak olyan személyek, akik korbáccsal mentek az adót törleszteni. Községünkben is megalakult a "Forradalmi Nemzeti Bizottság" majd a "Nemzetőrség".

A bizottság elnöke Bajor Mihály volt. A tagok között volt: Hernádi Péter, Farkas Ferenc, Róka László, Gázer Gáspár, Tóth József, és még Tarkó Mihályt az elnökhelyettest is beválasztották azzal a megjegyzéssel, hogy ő jól ismeri a községet a lakosságot.

Megkezdték működésüket. A tanácsai dolgozóktól elvették a bélyegzőket és kucsokat, mert nekik minden fiókra és szekrényre szükségük volt.

A fiatalok járták a községet zászlókkal, kiabálva késő éjszakáig. A Cserői vasútállomáson vagonokat tologattak az átjáróhoz, azzal a céllal, hogy megakadályozzák a Szovjet katonák átvonulását a falun. Ez azonban főleg fáradtság volt, mert a Szovjet katonák útjába semmi sem állhatott. Amikor a rádió azt a felhívást közölte, hogy az ablakokra, házakra tegyenek nemzetiz zászlót Stiller József aki, 1919. óta párttag a nemzeti zászló mellé a vörös zászlót is kitűzte, ezért üldözni kezdték, tettelegesen is bántalmazták, sőt felakarták akasztani. Stiller a tanácshoz menekült, összeverve, véresen. Segítséget akartak kérni a rendőrségtől, ill. a honvédségtől, de ezt idős Tari János megakadályozta. Az üldözők között volt Ságodi Márton, Ságodi Ferenc, Aradi János, Honfi István, és még jó néhányan. Stiller Józsefet végül a Szovjet katonák mentették meg. A forradalmi bizottság és a nemzetőrség tagjai, akik fegyverrel voltak felszerelve, megszervezték a község területen az élelmiszer gyűjtést budapestiek részére. November elején meg is jelent egy teherautó, az összegyűjtött élelemért. Az autóval kb. 12 ellenforradalmár jött, majdnem mind fiatal, felfegyverkezve géppisztollyal, kézi gránátokkal és a Valóság című lappal, amit azért hoztak, hogy a faluban szétosztják. Ebben az időben a tanácsnál rendfenntartó magyar katonák voltak.

Az ellenforradalmárok a nemzeti bizottság vezetőivel és néhány nemzetőrrel elmentek a malom épületéhez, ahol az élelem össze volt gyűjtve, fel is pakoltak és indultak volna Budapestre, az utolsó sorfőre azonban megsugta az egyik bizottsági tagnak, hogy öt erőszakoskával hozták el, vagyis ezek a személyek nem hivatalos uton járnak. Ezt közölték a magyar katonák parancsnokával és megállásra kényszerítették az ellenforradalmárokat és lefegyverezték őket. Az élelmeszer szállítmányt pedig a nemzeti bizottság kíséretével szállították Budapestre.

A volt Kisgazda- és Parasztpárt vezetői szervezkedni kezdtek a pártok létrehozására. Tervezték a termelőségmozgalmi mozgalom feloszlását, a magántulajdon visszahozását.

Községünkben is volt néhány forrófejű megtévedt ember, aki hallgatott az ellenforradalmárok hazug propagandájára, a különböző röplapok és újságok felhívására. Ezek az emberek nem látták tisztán a helyzetet. Legtöbbször nem is tudták, hogy mit akarnak, inkább csak sodródtak az eseményekkel. Az ellenforradalom leverése után hamar hejreállt a rend községünkben.

Népfront élet:

Községünkben a Népfront első elnöke Lédeczi Benjámín volt.

Utána Aszódi Zoltán, Ébert József, Szabó Albert következett, aki jelenleg is a Népfront elnöke. *Szabó Ferenc*

Titkárok: Szaidl József, Füleki József, Halász József, Szabó Erzsébet, Máté Gyuláné, Fánki H. Béláné /jelenleg is./ *Malya Kóval*

A Népfront feladatai között szerepel társadalmi munka szervezése, különböző szintű választások előkészítése, szervezése, lebonyolítása, tisztasági mozgalom szervezése.

Az utóbbi időben fellendült a népfront munka. Különböző klubok alakultak:

Községünkért dolgozók klubja,
Tervezőcsoport,
Krónikairó csoport.

Gazdasági élet:

Művelési ágak szerinti terület megoszlás /1935-ös adat./

A földbirtokok területe művelési ágak szerint:

szántóföld	2.646 kh.
kert	120 kh.
szőlő	190 kh.
legelő	83 kh.
erdő	13 kh.
mécses	2 kh.

A földterület kat. tiszta jövedelme, aranykorona 34.710.
Földadó alá nemeső 193 kh.

Az 1935. évi statisztika szerint Ceglédbercelen községi, törvényhatósági, közbirtokossági, kincstári, köz- és magánalapítványi, egyházi, hitelintézeti földbirtokok voltak.

A földbirtokok területe birtoknagyság csoportok szerint:

Az összes földbirtok területe kh-ban: 3.604

Az egy kh-nál kisebb szántóföld nélkül. 54

Az egy kh-nál kisebb szántóföldes. 115

1 - 5 kh-s 471.

5 - 50 kh-s 2203.

50 - 10 kh-s -

100 - 500 kh-s 109 kh.

500 - 1000 kh-s 625 kh.

1000 - 3000 " -

./.

Költéséghozzás:	1970.	1971.	1972.	1973.	4.
Bevételei:	2,878,920	3,040,600	3,704,300	4,993,600	73,000

Kiadások:

Gazdasági ágazat	1,273,750	334,300	374,500	421,700	758,000
Égészségügyi ágazat	509,970	488,600	809,000	857,000	867,000
Kulturális ágazat	535,700	1645,000	1,866,000	2,181,800	2,191,000
Rend- és jogbizt. ágazat	4:800	7:000	8:000	8:000	11,000
Igazgatás	249:100	297:700	346:800	443:900	368,000
Penzügyi lebonyolítás	295,600	248,000	300,000	1,061,200	1,688,000
Kiadások együtt:	2,878,920	3,040,600	3,704,300	4,993,600	5,893,000

Fejlesztési alap.

Bevételi előirányzat	584,200	352,000	235,000	2,541,000	933,000
Kiadási előirányzat	584,200	352,000	235,000	2,541,000	933,000
Művelődési házak	3,800,000 Ft.				
Művelődési ház	/1965./				
Gázcseretelep	/1966./				
Ravatalozó	/1968./				
Petőfi ut és Remető u. építése	800:000 Ft.				
Pesti ut ásítása	/1969./				
Égészségház építése	/1969./				
Közüvilágítás bővítése	/1968-74/				
Vizmű építése	/1973./				
Óvoda bővítés	/1973./				
Két védőnői lakás	/1974/				
Járdaépítés	1974-ig.				

Fontosabb fejlesztések:

Művelődési ház	/1965./	3,800,000 Ft.
Gázcseretelep	/1966./	80,000 Ft.
Ravatalozó	/1968./	280,000 Ft.
Petőfi ut és Remető u. építése		800,000 Ft.
Pesti ut ásítása	/1969./	50,000 Ft.
Égészségház építése	/1969./	1,700,000 Ft.
Közüvilágítás bővítése	/1968-74/	1,000,000 Ft.
Vizmű építése	/1973./	15,800,000 Ft.
Óvoda bővítés	/1973./	110,000 Ft.
Két védőnői lakás	/1974/	607,000 Ft.
Járdaépítés	1974-ig.	13,707 Ft.

/1968. évben/

1973. 10. 10.

Áttérés a szocialista mezőgazdaságra:

Ceglédre először 1949.-ben került szóba a mezőgazdaság szocialista átszervezése. Ez ekkor még nehezen látszott megoldhatónak. Annál is, inkább, mert mindjárt a hármastípusú tsz-be akarták szervezni a népet. A megalakulásnak több nehézsége volt. Az egyik oka, hogy a felszabadulás, a földosztás még alig három-négy évvel ezelőtt volt. A nincstelen parasztság évszázados álma még alig hogy teljesült. Ez a parasztság kezdetben a tsz-ben csak azt látta, hogy ismét elveszti a földet, amiért annyit harcolt. A középparasztság /20-30 holdasok/ szintén nem akarta beállni a tsz-be. Aránylag jó földjeik voltak, munkaerő is volt és felszerelésük is megfelelő. A régi módon gazdálkodtak, az újról hallani sem akartak. Meg kell mondani, hogy ez a parasztság, amelyre a meglévő módszerekkel lehetett igyekezett jól művelni a földet. Mivel általában minden parasztnak volt a felülmesszebbi részén tanyája, vagy pusztája, azon háza és bérlője a kertész, alkalma volt állattenyésztést is folytatni /főleg szarvasmarha, disznó, ló./ . Így földjeit trágyázni is tudta. A meghonosodott növények a következők voltak: buza, rozs, árpa, zab, kukorica, burgonya, a takarmány növények közül a szénatermelés volt a jelentős. Mindez a gazdag parasztságnak annyit jövedelemezett, amiből bőven megélte, tehát nem akart a tsz-be lépni. A közös gazdálkodás előnyeit még nem ismerték fel. Mindezek ellenére 1949.-ben megalakult a hármastípusú Vöröscsillag tsz. Tagjai legfőképpen a Böszörményből idetelepültek voltak. A tsz. kb. 50 holdon alakult meg 35 taggal. Bár az állam is és a község is támogatta ezt a tsz-t, mégsem tudtak jelentős eredményt elérni. Baj volt a munkamódszerrel és a munkafegyelemmel is. A tagok nem valami lelkiismeretesen dolgoztak, és főleg nem rendszeresen. Előfordult, hogy maradt megműveletlen föld, későn takarították be a terményt stb.

1951-ben folytatódott a tsz-ek szervezése. Ez év februárjában megalakult a Rákóczi, a Dózsa, a Cserőliget, a Petőfi és a Kossuth tszcs. Ezek még csak a közös gazdálkodás kezdeti fokai voltak. Ezek után tszcs-k.

Mikor a földek tagosítására került a sor a Cserőliget tszcs. tagjai kiléptek, a tszcs. feloszlott. A Petőfi tszcs. egyesült a Dózssával és Béketábor lett a neve. Ezek után három tszcs. működött Ceglédbercelen.

A Rákóczi, melynek elnöke Szeidl József volt, 1800 kh-n gazdálkodott. A Béketábor, Hegedüs Pál elnöklétével 800 kh. területtel. A Kossuth tszcs. Német Ferenc elnöklétével 300 kh. területen működött. Ezek a tszcs-k így működtek 1956-ig. A földet ugyan tagosították, de parcellában szántottak vetettek, ültettek pl. gabonaféléket, kukoricát, burgonyát, cukorrépát. /a cukorrépa termelés a felszabadulás után honosodott meg./ De a föld további művelését, a bevetett terület megmunkálását már külön egyénenként végezték. Nem volt még munkaegység, csak egy bizonyos százalékot kellett a közösbe adni. 1956-ben ezek a tszcs-k feloszlottak. Ez könnyen ment, hiszen éppen csak a kezdeti lépést tették meg a közös gazdálkodás felé. Állataikat még nem adták be a közösbe, a földet pedig visszavették. Az egyedül működő tszcs. ekkor a Vöröscsillag volt. Itt azt kell megjegyezni, hogy ez a tsz. 1957-ben beleolvadt az Irsai Szabadság tsz-be, annak egy üzemegysége lett. Ez az összeolvadás sem hozta meg a várt sikert. Ennek fő oka az volt, hogy a ceglóberceli tsz. területe messze esett az irsai tsz. területétől. Az irsai vezetőség nem ismerte eléggé a helyi viszonyokat. A berceli tsz-nek nem volt kellő felszerelése, ezért irsáról jártak át a gépi munkát elvégezni, s ez nem volt kifizetődő.

A gyökeres változás 1959. után következett be. Ekkor újra megalakult a Rákóczi és a Petőfi tszcs. A Vöröscsillag elszakadt az irsai tsz-től és beleolvadt a Petőfi tszcs-be. A Petőfi és a Rákóczi még ekkor is mint egyes típusu szövetkezet alakult meg, de a vezetőség és a tagság ígéretet tett, hogy 1960. őszén automatikusan átállnak hármastípusú tsz-re. Ezt az időt az előkészületre, az átállás legszükségesebb feltételeinek megteremtésére használják fel. Amíg a Rákóczi mint egyes típusú tszcs. működött, addig is volt ugynevezett kollektív földje összesen 200-220 kh. ebből 70 kh. rét, a többi szántó. Ezt a területet a tagok közösen művelték és ezért sem terményt, sem munkaegységet nem kaptak. A kollektív föld jövedelme már a közösbe ment. Ebből indultak. Ezért, amikor a tszcs. hármastípusúvá fejlődött, a Rákóczinak volt már valamennyi takarmánya, amiből a tagok által bevitt állatokat etetni tudták. A tagoknak nem kellett takarmányt beadni, míg a Petőfi tszének nem volt takarmánya, s ezért a megindulásakor a tagoknak kellett az állatok etetéséről gondoskodni.

A Rét tsz.-nek ekkor összesen 3700 kh. területe volt. A Rákóczinak 1200 kh., a Petőfinak 1800 kh. A Petőfi a Rákóczihoz viszonyítva előnyökkel indult. A Vöröscsillaggal történt egyesülése révén megkapta a Cserőmajorban lévő összes gazdasági épületet. Ezzel szemben a Rákóczinak mindent magának kellett megteremtenie. Az állatállományt nem tudták a közösbe vinni, mert nem voltak istállók. Először ezt kellett építeni. Ebben az állam hosszulejáratu kölcsönrel támogatta a tsz-t. 1961-ben felvetődött a két tsz. egyesülésének gondolata, mivel mind a két tsz.-nek voltak előnyei és hátrányai, a vezetőség és a tagság szívesen vette az egyesülést, ami 1961. október 1-én be is következett. Az egyesült tsz.-nek Egyetértés lett a neve. A két tsz. egyesülése lényeges előrehaladást jelentett. A munkafegyelem sokat javult, mostmár nemcsak névleg vannak az emberek a tsz.-be, hanem benne élnek, dolgoznak. Megszűnik a tagok közötti bizalmatlanság, nem féltékeny egyik szövetkezet a másikra, hanem egyesült erővel dolgoznak. Jelentősen emelkedik a nők száma a tsz.-ben. Főleg a fejésnél és a kertészetben vannak szép számmal. Van közöttük bixigádvezető is /Petró Károlyné/.

A tsz. felszerelését, állatállományát figyelve a következőket látjuk. A megalakuláskor 140 db. ló, 13 szarvasmarha volt, hogy a tsz. az állományt gyorsan fejleszthesse, szarvasmarhát kellett vennie. Az állomány gyarapítására 120.000 Ft. állami kölcsönt kapott. 1961-ben pedig istálló építésére 250.000 Ft-ot.

A Petőfi és Rákóczi tsz. egyesüléséből alakult Egyetértés tsz. 1962. január 1-én kezdte meg a közös gazdálkodást.

Megalakuláskor a tsz. összes területe 3.348 kh. X

Az év folyamán a művelési ágak megoszlása a következő:

Közös szántó terület	2.514 kh.
Rét és legelő	284 kh.
Nem művelhető terület	96 kh.
Háztájként kiadott	
szántó	261 kh.
szőlő	84 kh.
egyéb	104 kh.

A megalakulásakor a tsz. 403 taggal indult. Ez a létszám elegendő lett volna a fentiekben ismertetett terület megműveléséhez, azonban a dolgozó tagok száma mindössze 2 329 fő volt. Ezek közül is többen nem érték el a kötelező munkaegységet, 79 tag pedig egyetlen munkaegységet sem teljesített.

A tsz.-nek kevés munkagépe van.

Szervezési hibákból a koratavaszi munkák nagy késedelmet szenvedtek. Az aratás és a cséplés nagyon jól haladt, augusztus 18-án befejeződött a gabona betakarítása.

A tsz. árbevétele 561.000 Ft-tal maradt a tervezett alatt. 1962-ben a következő létesítmények valósultak meg:

1 db. 32 vagonos magtár,	234.077 Ft.
50 férőhelyes növendégmarha istálló	446.277 Ft.
300 férőhelyes sertésszállás	174.472 Ft.
50 férőhelyes szabadtartásos növendék istálló	114.075 Ft.
3 db. 15 vagonos kukorica góré	145.618 Ft.
1 db. furott kut	95.289 Ft.

Egy dolgozó tagra jutó részesedés 5.928 Ft.

A tsz. további fejlődéséről a következőkbe számol be Tózsér János üzengazdász.

A terület művelési ágak szerinti megoszlása: /%százalékban/

Megnevezés:	1970.	1971.	1972.	1973.	1974.
Szántó	85,5	84,8	85,3	85,3	74,4
rét	3,5	4,4	4,3	4,3	4,4
legelő	6,7	5,6	5,5	5,6	5,8
gyümölcsös	2,-	2,1	2,1	1,9	2,-
erdő	0,3	0,3	0,6	0,2	10,6
szőlő	0,7	0,5	-	0,6	0,6
kert	-	-	-	-	-
PANET	1,3	2,3	2,2	2,1	2,2

A művelési ágak arányában csak az 1974-es évnél látható némi változás, ennek magyarázata, hogy a Járási Földhivatal az eddig szántó művelési ágban szereplő cellulóz nyárt az erdő ágazathoz sorolta át.

Fontosabb szántóföldi növények termésátlagainak alakulása:

Növény neve:	1969.	1970.	1971.	1972.	1973.	q/kha
őszibuza	14,1o	11,9o	17,1o	18,3o	2o,6o	
rozs	5,7o	-	-	-	-	
Triticale	12,3o	7,1o	11,7o	6,2o	-	
ősziárpa	14,6o	11,2o	18,1o	18,5o	16,3o	
kukorica	25,6o	19,3o	2o,6o	2o,8o	2o,4o	
burgonya	92,8o	82,4o	43,3o	-	-	
takarmányrépa	474,1o	346,5o	5o2,3o	298,6o	616,4o	
káposztarepce	6,5o	8,9o	7,2o	6,6o	-	
Lucernaszéna	19,1o	2o,4o	21,4o	24,4o	22,2o	
rétiszéna	21,6o	18,oo	24,1o	22,4o	22,6o	
silókukorica	66,9o	51,7o	125,8o	91,4o	12o,8o	

A buza termésátlagának fokozatos emelkedése bizonyíték arra, hogy a jó fajtamegválasztás valamint a megfelelő agrótehnika és a magasabb foku munkaszervezettség eredménye erősen pozitív hatást gyakorol a termelésre.

Tartós kulturák telepítése: /kh.-ban./

Telepítés éve:	gyümölcs /kajszi/	cellulóz nyár	fekete fenyő
1969:	70	48	-
1970:	-	135	-
1971:	-	1o4	-
1972:	-	52	1o
1973:	-	-	-
Összesen:	70 kh.	339 kh.	1o kh.

Az állatállomány alakulása: /átlagos állomány/

év:	Szarvasmarha össz:	Tehén:	Hízómarha:	sertés:	Juh:
1962:	198	65	99	615	206
1963:	257	6o	11o	289	24o
1964:	259	-	62	614	387
1965:	317	-	124	853	313
1966:	349	96	113	632	-
1967:	4o3	96	12o	672	-
1968:	38o	96	93	819	-
1969:	473	139	1o5	615	-
197o:	569	189	67	785	-
1971:	545	17o	75	737	-
1972:	6oo	193	138	7oo	-
1973:	612	2o8	88	887	-

A fentiekből megállapítható, hogy a szarvasmarha és sertés állomány fokozatos létszámemelkedése a távlati terveink elérését irányozza. A szakosítás eredményeként szüntettük meg a juhtenyésztést.

A mezőgazdasági termelés háttéranyai:

Termelési profilunkat az adottságok már a megalakulásakor eldöntötték. Növénytermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkozunk kezdettől fogva. A közös művelésű területen szántóföldi növénytermesztés folyik, amit az utóbbi esztendőik szakosítása révén gabona, kukorica és takarmánynövények termelésére korlátoztunk, figyelembe véve az állattenyésztési ágazat fejlesztését és a község munkaerő strukturáját. Állattenyésztési ágazatunk szarvasmarha és sertésenyésztésből, illetve tartásból tevődik össze. Tenyésztésünk ez évben eléri a 250 db-os létszámot, míg kocaállományunk a 110 db-ot. Tejtermelési átlagunk 3200 liter. Ez évben 1500 db. hizottsertést kívánunk értékesíteni.

Talajjavítás, talajerőutánpótlás:

Az utóbbi években mintegy 300 kh. területen végeztünk talajjavítást, melyhez a szükséges tápföldet saját bányánkból termeltünk ki. A központi üzemegységünk környékén elterülő lejtős területek vizrendeztük. A gazdaság kivüleső területeinek düllőutjait alapfokú átjavítással rendbehoztuk.

A talajerő-utánpótlásnál nagy segítséget nyújt az ONMI. által végzett laboratóriumi vizsgálatok alapján készült "genetikus üzemi talajkép" és szakvélemény.

Visszatekintve az elmúlt évekre meg kell állapítanunk, hogy dinamikus fejlődés tapasztalható a műtrágya felhasználás terén. Különösen szembevetendő ez az elmúlt évben, amihez hozzájárul az is, hogy csak nagyobb hatóanyagtartalmu komplexműtrágyaféléket, valamint ezek kiegészítésére karbamidot használtunk. Szervestrágya felhasználás terén döntően a készlet alakulása az irányadó. mivel igyekeztünk minden évben a rendelkezésre álló mennyiséget kiszórni.

1965-ben 614 Wg-t

1969-ben 337 Wg-t.

1973-ban 800 Wg-t.

Az alábbi táblázat a műtrágya felhasználás alakulását szemlélteti:

Hatóanyag tartalom:	1965.	1969.	1973.
nitrogén	376	980	2.224
foszfor	395	651	1,033
káli	122	482	900
összesen:	893 q.	2.113 q.	4.158 q.

Növényvédelem, vegyszeres gyomirtás:

A növényvédelem évről-évre nagyobb jelentőséggel bír. A munkaerő csökkenésével a tsz. tagság elöregedésével növényvédelem nélkül el sem lehet képzelni a nagyüzemek gazdálkodását. Különösen nagy léptekkel haladunk a vegyszeres gyomirtás területén.

Termelőszövetkezetünkben az 1962-es és az azt követő 6-8 évben a vegyszeres gyomirtás csak az őszi kalászosok gyomirtására szorítkozott. 1969-ben fokozatosan bővült és ma is tovább bővül ez a terület. A kukorica gyomirtását kezdetben egy éves szerekkel végeztük, ahol még mechanikai gyomirtást is kellett végezni, hol kézzel, hol géppel. Ezt a munkát ma már teljes értékű több évre ható szerekkel végezzük. Így nálunk is megoldódott a kukorica termesztésének komplex gépesítése.

A vegyszeres gyomirtást jól ekklamazzuk az évelő lucernában és a rétlegelőn is.

A növényvédelem szükségességét végeredményben a kártevők elszaporodása és újabb kártevők megjelenése indokolja. Korszerű gépekkel és nagy hatásfoku szerekkel végezzük ezt a munkát.

A traktoregység és a gépegítés eredményének alakulása:

Év.	Traktor állomány : 1 traktoregységre jutó szántó kh.		
	db-ban.	traktor egység.	
1962.	2	2,00	1,257
1963.	8	3,8	307
1964.	13	17,7	212
1965.	16	20,4	183
1966.	16	20,3	161
1967.	19	24,0	114
1968.	19	23,6	96
1969.	20	32,5	84
1970.	23	39,2	67
1971.	23	41,8	67
1972.	19	38,1	75
1973.	20	39,2	73

Hosszu idő telt el azóta, hogy gépükre kitétek első traktorosaink. Azóta sok hasznos, modern munkagéppel rendelkezünk. A gépesítés nálunk is azt jelenti, hogy a nehéz fizikai erőt kívánó emberi munkát áthárítjuk a különböző technikai berendezésekre. Több növényfajta termesztését és betakarítását teljes mértékben gépesítettük. Így termeljük a gabonát, a lucernát, a rétiszenát, s az elmúlt évben megoldottuk a kukorica termesztés komplex gépesítését is.

Az állattenyésztés területén szintén hasonlóak a törekvéseink. A járásban elsőként vezettük be a gépi fejést. Legelőnkön szakaszos, sávós legeltetést alkalmazunk, villanypásztorral. A tehenészeti telepen tejszeparálást végzünk. Gópi úton történik az iskállókból a trágya eltávolítása is. Helyben történik a tápkeverés, a sertéseket önetető és itató berendezéssel neveljük.

A termelési érték, a vagyoni helyzet és a személyi jövedelem alakulása:

<u>Év:</u>	<u>Termelési érték m/Ft.</u>	<u>Összes közös vagyon m/Ft.</u>	<u>Egy dolgozó tagra jutó rész Ft.</u>
1969.	24.253	30.131	17.755,-
1970.	24.765	30.441	18.689,-
1971.	28.621	34.268	20.833,-
1972.	33.432	37.894	22.501,-
1973.	39.288	41.848	24.441,-

Szövetkezetünkben 1968. december 31-én megszűnt a munkaegység rendszer, s ezóta havonként a munkadíj 80 %-át készpénzben biztosítjuk.

A termelési érték folyamatos emelkedése, illetve növekedése összhangban van a szövetkezet távlati tervében előirányozottakkal, sőt, az 1973-as évben közel 5 millió forinttal azt túl is szárnyaltuk.

A termelési érték növekedését a termelési körök bővítésén túlmenően főként a munkatermelékenység növelésével biztosítottuk, melynek egyik a népgazdasági terv célkitűzéseinek egyik biztosítéka.

Létszámalakulás /fő/

	1969.	1970.	1971.	1972.	1973.
Tagok száma	338	321	324	312	304
Közös munkában résztvevő tagok száma	241	227	215	161	192
Nyugdíjas tagok száma	96	122	137	145	137
Közös munkában résztvevő családtagok	59	20	6	3	3
Alkalmazottak száma	108	82	90	109	107

Az 1973-as évi adatok alapján a termelőszövetkezeti tagok átlagéletkora 56,3 év. A nemenkénti megoszlás a következő, 173 férfi 57,0 %, 131 nő 43 %.

Melléküzem:

Az utóbbi években a termelőszövetkezetek legtöbbszörben tért hódítottak a különféle melléküzemágak. Mi is éltünk a törvény biztosította lehetőségekkel és 1967. decemberében meinditottuk melléküzemünket.

Az üzem létesítését indokolta, hogy a községben kevés volt a nőnek való munkalehetőség, és a termelőszövetkezetben dolgozó asszonyok nagy részét nem tudtuk foglalkoztatni a téli hónapokban.

Először a patronáló ELZETT Zár és Lakatgyár részlegével kooperáltunk, majd egy trösztön belüli átszervezés után a Játékarugyár biztosítja részünkre a bér munkát.

Az üzem eredményességét legjobban a termelési érték alakulása szemlélteti, mely közel azonos létszámú kollektívá produkturna.

1968-ban	2,281,000 Ft.
1969-ben	2,329,000 Ft.
1970-ben	3,324,000 Ft.
1971-ben	2,596,000 Ft.
1972-ben	3,715,000 Ft.
1973-ban	4,080,000 Ft.

A tagság helyzete élet- és munkakörülménye:

A tagság élet és munkakörülményeinek javításában az utolsó öt évben komoly előrehaladás történt. Amellett, hogy közel hétezer forinttal növekedett az évi átlagjövedelem, több százezer forintot tudunk a munkahelyük korszerűsítésére, szociális helyiségek megvalósítására fordítani.

Minden munkaterületen tisztálkodási lehetőség, fürdő, öltöző áll rendelkezésre. Új irodaházat építettünk, ami klubhelyiséget is magába foglal. A nődolgozóink részére biztosítottuk a szabadszombatot kereseti kiesés nélkül.

A nyugdíjas és járadékos tagjaink támogatása érdekében 1971-től folyamatosan járadék kiegészítést folyósítunk. Szociális alapunk megnövelt összegéből a rászorulóknak részére esetenként egyszeri segílyt juttatunk. Minden évben megrendezzük az öregek napját, s kisebb ajándékokkal kedveskedünk karácsonykor a gyermekeknek és a nyugdíjasoknak. Rendszeressé vált a kollektív kirándulások szervezése és a jó dolgozók külföldi üdültetése.

Szakirányítás, szakember ellátottság/1973/.

A gazdaságban 20 fő függetlenített vezető van, ebből a létszámból alkalmazott 2 fő, a többi tag.

Felsőszintű vezetők:

Balázs Antal elnök
Benedikti Sándor főagronómus
Vágvölgyi Mátyásné főkönyvelő
Dr. Lengyel Tamásné jogtanácsos

Iskolai végzettség:

mg. középiskola
agráregyetem
közgazdasági középisk.
jogi egyetem.

Középszintű vezetők:

Erőss József elnökhelyettes	8. ált.
Tózsér János üzemgazdász	8. elemi
Plutzer Lénárd növ. term. ág. vez.	közgazdasági középiskola
Lengyel Tamás állatteny. ág. vez.	agráregyetem.
Mátrai Ferencné főkönyvelő helyett.	agráregyetem.
Horányi László gépműhely vezető	közgazd. középisk.
Pütkösd Miklósné melléküzem vez.	felsőfoku gépip. techn.
Hajdú Sándor építés vez.	8. ált.
Ádori Károly gépesítési agronómus	építőip. techn.
Sasvári János növényterm.	felsőfoku techn.
Kunszt Mihály növényvédős	mg. középiskola
Ádori Károlyné gyümölcs-term. agr.	mg. középiskola
Ébert József sertéstelep vez.	felsőfoku techn.
Sipos István szarvarmarh. tel. vez. I.	8. ált.
Szilágyi Lajos " " " II.	8. ált.
Méder Mihály főraktáros	8. ált.

Az adminisztratív munkakörben 11 fő tag és 5 fő alkalmazott dolgozik, döntő többségben középiskolai végzettséggel.

A mezőgazdasági szakmunkások száma 21 fő, míg az ipari szakmunkásoké 13 fő.

I p a r

Ipar a felszabadulás előtt

Községünkben a felszabadulás előtt a magánjellegű kisipar arányilag jelentős volt. A lakosság szükségleteit, igényeit jórészt kielégítette.

Érdemes megfigyelni, hogy egyes iparágak mesterségek a nagyipar fejlődésével hogyan fejlődtek vissza, vagy szűntek meg teljesen.

Amíg a felszabadulás előtt a faluban

5 hentesüzlet volt	ma 2 /az ÁFÉSZ-hoz tartozik/
szikvizüzem 2	1 /ÁFÉSZ /
kovács 3	-----
asztalos 5	1
bognár 2	-----
terménydaráló 3	1
cipész 8	-----
szabó 4	1
pék 3	-----
kádár 3	1
kárpitos 1	1
bádogos 1	-----
szíjgyártó 1	-----

A fenti adatok egyrészt az alábbi meggyerázhatók, hogy az emberek sokrindent készre vásárolták. Hiszen annyi asztalos volt, mert butort már senki sem csináltat, hiszen az üzletben sok közül válogathat. Ajtót, ablakot a TŰZÉP-nél olcsóbban lehet kapni, mintha kisiparos csinálná.

Nagyon lecsökkent a cipészek száma. Összesen egy fiatalember dolgozik, a Ceglédi KTSZ dolgozója. Ez kevés.

Kihalóban van a kovács, bognár, kádár, pék, kárpitos mesterség. Szíjgyártó pedig az 1950-es évek óta nincs a községben.

Vannak viszont olyan iparágak, mesterségek, melyek az utóbbi években alakultak ki, vagy fejlődtek tovább.

A magánkisiparosok száma különösen az 1969-70-es években emelkedett.

1/.

Ilyenek keletkeztek:

karosszéria lakatos
székpárna készítő,
szobafestő
villanyszerelő
fuvaros
kőfaragó
vizvezeték szerelő

A törpe vízmű megvalósításával a vizvezeték szerelők munkája megnőtt. Sok lakásba vezetik be a vizet, csinálnak fürdőszobát. Ez a folyamat még évekig fog tartani. Ezt a munkát a két "maszek" vizvezeték szerelő nem is tudná ellátni, ha nem oldaná meg nagyon sok család házilag a vizvezeték szerelést.

De nemcsak a vizvezeték szerelést oldják meg az emberek házilag, hanem sok mást is. A legtöbb ember barkácsol otthon valamit. Szinte minden családban akad egy ezermester, aki helyettesíti a kisiparost.

Jelenleg a községben egy terménydaráló működik, de nagyon sok háznál található olyan kisebb méretű villanydaráló, amit 2-3 forintért az üzletben bárki megvehet, és a háztáji állatállományok szükséges terményt könnyen megdarálhatja vele.

A felszabadulás előtt egy malom is működött a községben, Pintér Ferenc tulajdona volt. A felszabadulás után a malmot államosították. A gépeket leszerelték, az épület pedig terményforgalmi raktár lett. Jelenleg is terményraktár a Föld tulajdona.

A községben önálló KTSZ nincs. A ceglédi Fodrász- és Cipész KTSZ-nek van kihelyezett részlege, így a községben dolgozik két női fodrász, egy női fodrász és egy cipész.

A magánkisiparosok számának alakulása:

1955-ben 5 fő: 1 bognár
 1 férfi szabó
 1 asztalos,
 1 pék,
 1 villanyszerelő

./.

1960-ban 8 fő

1 bognár,
1 asztalos,
1 műszerész,
1 villanyszerelő,
1 fuvaros,
1 pék,
1 férfi szabó,
1 cipész

1965-ben 14 fő

2 cipész,
3 fuvaros,
1 női szabó,
1 férfi szabó,
2 szobafestő,
1 bognár,
1 asztalos,
1 pék,
1 villanyszerelő,
1 műszerész,

1970-ben 45 fő

1 kámpitos,
1 karosszéria lakatos,
7 kőműves,
2 kádár,
4 lakatos,
1 fűrészelő,
1 székpárna készítő,
1 bádogos,
1 kovács,
3 asztalos,
5 szobafestő,
1 tetőfedő,
2 női szabó,
1 férfi szabó,
1 bognár,
1 pék,
4 villanyszerelő,
2 cipész,
1 műszerész,
3 fuvaros,
1 kőfaragó,
1 vízvezeték szerelő

1974-ben 30 fő

1 asztalos,
1 kádár,
1 női szabó,
1 daráló,
2 bádogos és vízvezeték szerelő,
2 vízvezeték szerelő,
7 kőműves,
4 fuvaros,
3 szobafestő,
1 tetőfedő,
1 műszerész,
3 lakatos,
1 épületburkoló,
1 kőfaragó,
1 villanyszerelő

H á z i i p a r :

Ceglédbercelkx területileg a Cegléd és Környéke Háziipari Szövetke-
zethez tartozik. Községünkben 1952-ben alakult meg a részleg 34 tag-
gal. A csoport vezetője Pünkösd Ferencné helyi megbízott volt.

Pünkösd Ferencné a hét egy napján beutazott Ceglédre, kihozta az anya-
got, ami itt helyben az asszonyoknak kiosztott. Mikor otthon az anya-
got feldolgozták a kész munkát is Pünkösdné szedte össze, minőségileg
ellenőrizte és ő szállította be Ceglédre. Kezdetből fogva aránylag
sokan dolgoztak a háziiparban, de akkor még nem volt mindenki tag.
A szövetkezet első tagjai voltak: Liptai Béláné, Heim Jánosné,
Hortobágyi Ferencné, Czékus Andrásné, Málint Józsefné, Zsiros Jánosné,
Bernáth Pálné, és sokan mások.

Kezdetben pulóver horgolás, bébi cipő horgolás, neccelés, csuhécipő
készítés folyt, kb. 1954-ig. Utána norvég kesztyű kötése következett.
Ekkor már nagyobb volt a taglétszám, az asszonyok örültek a munkaalk-
alomnak, a keresési lehetőség ugyan nem volt nagy, de dolgozni löje-
tett, mégpedig otthon.

Pünkösd Ferencné után Ádori Károlyné lett a helyi megbízott.
1957-ben kezdődött a perzsa szőnyeg szövése. Ekkor alakult a "perzsa
közös műhely", a műhelyben 12 asszony dolgozott egy műszakban.
Ez a műhely a Kossuth Lajos utcában volt, egy magánház egyik szobáját
bérelte a szövetkezet. A létszám növekedésével hamarosan kicsinek bi-
zonyult a műhely, s ekkor átköltözött a Pesti utra. Itt 16 asszony
dolgozott két műszakban. Nemcsak a közös műhelyben készült a perzsa
szőnyeg, hanem a 50 asszony otthon is szőtte.

1964-ben kevés volt a perzsára a megrendelés, ezért a vezetés úgy
gondolta, hogy átáll felsőkötöttáru gyártására. A szövetkezet vett
12 db. sikkötő gépet és a kötő műhely dolgozóit egy abonyi kisiparos
betanította a gépi kötésre. Azóta 30 asszony dolgozik a kötő-szövő
részlegben. Közben továbbra is gyártják, szövik a perzsaszőnyeget is,
bedolgozóik, kb. 10 asszony. Békéscsabán van az export fővállalkozó
központ, oda szállítják a kész szőnyeget, ahonnan külföldre: Szo-
jetunióba, NSZK-ba, Svájcba, Franciaországba kerülnek a berceli asszonyok ál-
tal készített szőnyegek. A háziipar szállít belföldre is, mégpedig
Budapestre, a Kigyó utcai Röltexbe, a Kossuth Lajos u-i Röltexbe,
mellyek a népművészeti háziiparhoz tartoznak. Belföldre negyedévenként
300 m². szőnyeg készül.

Felsőköttőtáruból havi 1.000 db. a terv, ezt általában 120 %-ra szokták teljesíteni az asszonyok. Van a szövetkezetben két szocialista brigád, a Gyöngyvirág és az Egységartós. Az asszonyok havonta kb. 1.400 Ft-ot keresnek, vagy többet.

A szövetkezet a rászorulóknak /betegség, egyéb családi probléma esetén/ 500 Ft. segílyt is ad. A bedolgozók is megkapják a fizetéses szabadságot, ha átlagban keresetük eléri az 500 Ft-ot.

A szőnyegszövő és felsőkötöttáru részleg vezetője 1957-től 1964-ig Tábory Mihályné volt, 1964-től Tiptai Béláné.

A községben ~~ma~~ a megalakulás óta folyamatosan működik a kézi kötőhorgoló részleg. Ennek helyi megbizottja jelenleg Ádori Károlyné. A ceglédi Háziipari Szövetkezetnek varró részlege is van, kb. 7 berceci asszony foglalkozik ezzel.

1970. november 16-án elszállították az utolsó perzsa szőnyeget, és ezzel a perzsa részleg megszűnt. A perzsa szövő bedolgozók közül többen bementek a közös műhelybe és megtanulták a gépi kötést, ezzel bővült a kötő részleg és több kötő gépet kapott a szövetkezet. A községi és a szövetkezet vezetősége segítségével 1972. áprilisában új helyiségbe költözött a műhely, ami megfelel a követelményeknek, tiszta, egészséges.

Jelenleg 15 sikkötő gépen 15 asszony dolgozik, minden dolgozónak 1 gépe van. Termékösszeállító varrónők létszáma 9. A részlegnek összesen 34 dolgozója van. Az évi 10.000 db. kötöttáruból 20.000 db.-ra nőtt a termelés. Jelenleg Budapestre a Corvin Áruházba szállítják a berceci asszonyok által készített termékeket. Exportra is termel a szövetkezet, amit árucserével értékesít. Romániába és Lengyelországra is szállítanak.

Az asszonyok teljesítményben dolgoznak, keresetük a minőségtől és egyéni szorgalmuktól függ. A termelés napi 5 db.-ról 8-9 db.-ra emelkedett. Kereset kiegészítésül havi átlagra 6 %-ot kapnak. A munkások varrónők, akik saját gépükön dolgoznak otthon, 9 % rezsitérítést kapnak.

Kereskedelem:

A kereskedelem helyzete a felszabadulás előtt.

Községünkben a felszabadulás előtt hangyaszövetkezet nem volt.

Két szövetkezet létezett, melyet a módosabb gazdák hoztak létre: a hitelszövetkezet és a tejszövetkezet. A hitelszövetkezet a felszabadulás után az Országos Szövetkezeti Hitelintézetbe olvadt be, a tejszövetkezet pedig a Földművesszövetkezetbe.

Magánkereskedők:

Gabonakereskedő

Tüzelő, tüzifa szénkereskedő

Hőtoráru kereskedő

Iparcikk

A többi élelmiszer és vegyeskereskedés volt. kb.

1: Sonnensein.

1: Deutch

1. Füredi István

4.

A felszabadulás után:

A felszabadulást követően 1947. elején megalakult Ceglédbercelen is a Földművesszövetkezet. Létezése párt hónapig csak névleges volt. Voltaképpen a szövetkezet célja sem volt tisztázott. Elnevezésében a jövőbeli termelőség szövetkezeti csoportokat sejtette, mellyek körül ebben az időben még az ismeretlentől való tartózkodás volt a jellemző. Ebben a helyzetben alakult meg egy kis csoport kb. 15 fő, melynek neve Földműves Szövetkezet.

Alapító tagok: Bereczki Viktor, Balla Lajos, Pető Mihály, Fodor Jakab, Szeidl József, Szabó Lajos, Lédeczi Benő.

A szövetkezet első tevékenységei közé tartozott a tejbegyűjtés. Később a tevékenysége bővült a gabonafelvásárlással.

Még megvoltak a régi szatócsboltok, mellyek azonban sorra becsuktak és tulajdonosaik felajánlották helyiségeiket a szövetkezetnek. A kereskedelmi munka azonban igen nehezen indult, hiszen akkor anyagi alap nem volt biztosítva, és a nagykereskedelmi vállalatok /Nemzeti Vállalatok/ csak megalakulóban voltak. 1949. év elején nyílt meg a szövetkezet első kiskereskedelmi egysége, a Pesti uton, vegyesbolt volt. 1949-ben nyílt meg egy hentesüzlet, az első vendéglátó egység.

1950-ben már közel 500 fő volt a szövetkezeti tagok létszáma. Az alapszabály értelmében a nők 20, a férfiak 50 Ft-os részjeggyel voltak. 1950-től nyújtott bizonyos összegű hitelt az Országos Szövetkezeti hitelintézet.

1951-re kialakult a szövetkezet tevékenységének iránya: kiskereskedelem, vendéglátás, felvásárlás. /gabona, tej, tojás, zöldség, gyümölcs, stb./ Ipar: daráló, majd a péküzemek és a szikvizüzem.

1952-ben a szövetkezet dolgozói szám szerint 30-an voltak.

1953-tól 1956-ig megtörtént a boltok szakosítása. Az alábbi egységek voltak a szövetkezetnek: I. sz. Ruházati bolt, Petőfi u. ház. alatt, II. sz. Vas műszaki bolt, Pesti ut 174. sz, III. sz. élelmiszerbolt, Pesti ut 198, I. sz. Hentesbolt, Pesti ut 68.

Tűzéptelep, Pesti ut 229j

I. sz. Italbolt, Pesti ut 229.

II. sz. Italbolt, Pesti ut 96.

Felvásárlás Vöröshadsereg u. 62.

Szikvizüzem Pesti ut 63.

Az évek során a földműves-szövetkezet leadta azokat az üzemegeket, melyeket a felezabadulás utáni első évtizedben szükségképpen üzemeltetett. A terményforgalmi vállalat átvette a terményfelvásárlást, a Tejipari Vállalat a tejbegyűjtést, a Malomipari Egyesülés a liszt-cseretelepet, a Sütőipari Vállalat pedig a sütőüzemeket.

Kialakult a szövetkezet mai tevékenységi köre.

Időközben a szövetkezeti tagok száma 950 főre emelkedett.

1963. december 31-én a Ceglédberceli Földműves Szövetkezet egyesült az Albertirsa és Vidéke Körzeti Földműves Szövetkezettel. A szövetkezet megváltozott neve: Albertirsa és Vidéke Körzeti Szövetkezet, majd 1967-ben Albertirsa és Vidéke Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet. A szövetkezet központja 1964. óta Albertirsán van.

Igazgatóságának elnöke Puskovitz Gyula. A Ceglédberceli egységek vezetője Beck László. A község érdekeit az igazgatósági tagok képviselik. A küldött közgyűlésen kb. 40 ceglédberceli küldött jelenik meg a község képviselőiben. Az Albertirszai ÁFÉSZ, mint fő kereskedelmi egység mellett magánkereskedő és tsz. kereskedelmi egységek létesültek. A lakosság zöldség és gyümölcsellátásának javítására az albertirszai Szabadság Tsz.kég zöldség gyümölcs és egy terményboltot létesített. A község zöldségellátásának fokozása érdekében a szövetkezetek Áruértékesítő vállalkozása Pesti ut 1. sz. alatt létesített értékesítési egységet.

A Pest negyei Vendéglátó Vállalat egy vendéglátóipari egységet nyitott a Pesti uton /Fecske cukrászda néven/.

Magánkereskedők által üzemeltő egység mindössze három:

1. Tóth Károlyné zöldség és gyümölcskereskedő.
2. Sebestyén Mihály dohányáru kereskedő.
3. Pintér Pálné kerékpármegőrző.

A község alapvető és fő kereskedelmi bázisa az ÁFÉSZ. A tagság létszáma évről-évre nő. 1970-ben 963 fő,

1973-ban 1000 fő.

A szövetségi tagság él jogaival, évenként beszámoltat és javasol. Meghatározza a további feladatokat.

Az ÁFÉSZ. keretén belül szakcsoportok működnek, valamint felvásárlási üzemág is. 1970-ben két szakcsoport működött és jelenleg is működik, egy nyultenyésztő és egy méhész szakcsoport.

A felvásárlási üzemág általában a tagság és a lakosság háztáji területén termelt felesleges árucikkek felvásárlását végzi, valamint a szakcsoportok által termelt méz és házinyul felvásárlását is.

Az ÁFÉSZ. egységei minőségi változásokon mennek keresztül, korszerűtlen két házibolt helyett újonnan épített élelmiszer és husbolt létesült a cserői uton. A meglévő egységek külső és belső tatarozása folyamatosan történik.

A lakosság fűtőolaj-ellátására a Vöröshadsereg uton egy olajtelepet létesített az ÁFÉSZ. A bolti egységek belső eszközeinek pótlása folyamatos, minden egység /élelmiszer/ rendelkezik 2-3 hűtőszekrénnyel, valamint elektromos kávédarálóval.

A vendéglátóipari egységeknél zenegépek és játékasztalok állnak a vendégek rendelkezésére. Szombat, vasárnap zenekar szórakoztatja a vendégeket.

A nagykereskedelmi vállalatok ütemterv szerűen látják el, illetve töltik fel az egységeket áruval. Az iparcikk áruknál nagymérvű kereslet mutatkozott a tartós fogyasztási cikkek iránt. Hűtőszekrényből 4-5 féle, televízióból 3-4 féle típust vásárolhat. Ez vonatkozik az olajkályhákra és a mosógépekre is.

A lakosság zavartalan ellátása érdekében ezidőszakra az ÁFÉSZ. kezelésében 25 kereskedelmi egység áll a lakosság rendelkezésére.

- 8 élelmiszer elárúsító egység,
- 2 husbolt,
- 1 ruházati bolt,
- 1 vas- műszaki bolt,
- 1 háztartási és vegyiáru bolt,
- 1 tüzelő- és építőanyag telep,
- 1 olajtelep,
- 1 gázcseretelep,
- 1 edénykölcsonzó bolt,
- 1 szilviztermelő üzem,
- 3 vendéglő,
- 1 presszó,
- 2 Büfé,

A fenti egységek száma megfelelő a lakosság zavartalan vásárlóerejéhez viszonyítva.

Az elmúlt időszak növekvő forgalmát a következő táblázat tükrözi:

Év.	Élelm:	Ruházat:	Vegyés:	Vendéglő:	Keresk.össz:
1970.	9245 Mft.	2329 Mft.	9080 Mft.	3598 Mft.	24252 Mft.
1971.	10285 Mft.	2228 Mft.	9835 Mft.	3770 Mft.	26118 Mft.
1972.	11780 Mft.	2231 Mft.	10092 Mft.	3752 Mft.	27955 Mft.
1973.	12388 Mft.	2328 Mft.	11809 Mft.	4333 Mft.	30858 Mft.

A táblázat a növekvő egyenletes fejlődést tükrözi.

A lakosság pénz- és hitelügyei:

A ceglédberceli Takarékszövetkezet 1958. november 1-én alakult, 83 taggal, 8.300 Ft. részjegy alappal.

Alapító tagok: Ceglédi József, Szeidl József, Réti Miklós, id. Halász József, Prudovits Zoltán, Csernák Jánosné, Ferecski Viktor, Fodor Jakab, Knoppick Antal, Harpóth József, Plutzer Ferenc, Fülöki József stb.

Három évig veszteségesen működött, mivel betétállománya nem haladta meg a 150.000 Ft-ot. A negyedik évben megtört a jég. A lakosság körében végzett sok felvilágosító munkával végre sikerült megnyerni a bizalmat, s az 1962-es év volt az első, amikor 22.000 Ft. nyereséget tudtak felmutatni.

Takarék betét állomány 595.000 Ft. részjegy alap 76.000 Ft. Az 1973-as év 33.000 Ft. nyereséggel zárult. Takarék betét állomány 778.000 Ft. részjegy alap: 101200 Ft. 1964-ben 61.000 Ft. a nyereség, a takarék betét állomány 1.476.000 Ft. Részjegy alap 122.200 Ft.

1965-ben a felsőbb szervek javaslatára a Csemői és a Berceli takarékszövetkezet egyesült. Ez az év 3.042.000 Ft. takarékbetétből, 189.500 Ft. részjegy alappal zárult. Tiszta nyereség 309.000 Ft. A csemői betét 940.000 Ft.

Az 1966-os évben elért nyereség 121.000 Ft.

Betétállomány 3.742.000 Ft. Részjegyalap: 223.500 Ft.

A fenti számok érzékeltetik a szövetkezet fejlődését.

1967-ben a nyereség tervet 106 %-ra teljesítette a szövetkezet.

Behajthatatlan követelés még nem fordult elő.

Az 1968-as évi nyereség 370.000 Ft., a tiszta nyereség 306.000 Ft.

Kölcsönállomány 1968. végén:	2.936.492,-- Ft.
Takarékbetét	4.666.900,-- Ft.
Részjegyalap	2.283.600,-- Ft.

1969-ben a tiszta nyereség 270.273,-- Ft.

Kölcsönállomány 1969. évben	5.909.157,-- Ft.
Takarékbetétállomány	6.059.330,-- Ft.
Részjegyalap	326.900,-- Ft.

Az 1969. évi küldöttgyűlésen szóba került a takarékszövetkezet működési területének további bővítése.

Ezután fokozatosan kiterjedt a szövetkezet működési területe Mikebuda, Dánszentmiklós, majd Albertirsa községre is. Ez utóbbi becsatolása igen nagy jelentőségű, mivel a községben OTK fiók is működik.

Sajnos e községek becsatolásával nagyobb mértékben nőttek a nehézségek, mint a gazdasági eredmények.

A meglévő csemői kirendeltség mellett Albertirsa és Dánszentmiklós községekben is kirendeltség működik, Mikebuda községben egy betétgyűjtő pénztár nyílt.

Mindezek komoly beéktetést igényelt, amit már a ceglédberceli anyaszövetkezet gazdálkodott ki. A csemői kirendeltség bérelt házban, rossz körülmények között üzemel. Ez évi júniusában megkezdődött a csemői székház építése, átadási határidő 1974. november 6.

A kirendeltségek gazdasági eredményei nem kielégítőek. Bár Csemő 13 éves, alig haladta meg betétállománya a 2.500.000 Ft-ot. Dánszentmiklóson 4 éves a kirendeltség, betétállománya 1.000.000 Ft. alá csökkent. Albertirsa bizonyult a legjobb forgalmunkkal, betétállománya 1.000.000 Ft. A mikebudai betétgyűjtő pénztár 7 éves, de betétállománya még egyszer sem haladta meg a fél milliót.

A takarékszövetkezet összesített eredményeit az alábbi táblázat mutatja:

	1958.	1960.	
Betétállomány	38.000 Ft.	173.000 Ft.	
Kölcsönállomány	29.000	100.000	
Részjegyalap	9.800	35.000	
	1965	1970.	1974.
Betétállomány	3.047.000	7.913.000	18.673.000
Kölcsönállomány	1.923.000	6.940.000	8.200.000
Részjegyalap	190.000	350.000	1.246.000

A számszerű adatok mutatják, hogy a takarékszövetkezet működését fejlődés jellemzi. A szövetkezet önkormányzatának megszilárdítása és kiszélesítése terén is jelentős esztendő volt az elmúlt év.

Az első évben megtartott négy közgyűlésen megalkották a korszerű alapszabályt, mely utat nyitott a különböző belső szabályzatok elkészítéséhez. Ezek a szabályzatok nemcsak az alkalmazottak, de a választott vezetőség számára is megmutatják a helyes utat. A szövetkezet munkáját a tagok közül a közgyűlés által megválasztott tisztségviselők irányítják. A szövetkezet legfőbb szerve a közgyűlés, s vezető testülete az igazgatóság, amelyet a tagok közül a közgyűlés titkos szavazással négy évi időtartamra választ. Szövetkezetünknel az igazgatóság 9 tagu. S munkáját a közgyűlés által megválasztott elnök irányítja.

Igazgatósági tagok: Harmath Józsefné,
Steiner János,
Méder Tamás,
Emódi Pálné,

A szövetkezeti demokrácia kiszélesítését segíti elő az a rendelkezés, hogy azokban a községekben, ahol kirendeltség működik, helyi intéző bizottságot választanak.

A közgyűlés, az igazgatóság és a helyi intéző bizottság mellé 5 tagu felügyelő bizottságot is választ. E bizottság feladata a szövetkezet egész tevékenységére kiterjedő folyamatos ellenőrzés. Munkájukról a közgyűlésnek tartoznak beszámolni.

A felügyelő bizottság tagjai:

Falusi Jánosné
Vágvölgyi Mátyásné
Szilágyi Sándorné
Réti Miklós
Marossy Flanka.

Az igazgatóság és a felügyelő bizottság főbb feladatait az alapszabály, működési feltételeit pedig a közgyűlés által jóváhagyott ügyrend határozza meg.

Az igazgatóság és a felügyelő bizottság munkaterv szerint dolgozik, munkájukat igyekeznek mind hatékonyabban végezni.

A Takarékszövetkezet 1969-ben a Pesti uton telket vásárolt, 76.000 Ft. értékben. Ezen a telken már elkészült az új székház, ami esztétikailag is szép kivitelezésű, az igényeknek megfelelően, jelenleg ebben üzemel a szövetkezet.

Társadalmi életvitel

A társadalmi élet változásai:

A népesség összetétele:

1785-87 között II. József Hannoveri németeket telepített a községbe. Ezek rövid ideig laktak itt, mert egy kolera járvány nagy részüket elpusztította. 1790 telén a falu szinte üresen maradt. 1791 tavaszán főleg Pest környékéről jött német telepesek népesítették be a falut. Magyar telepesek Üllősről, Süly-ről, Uri-ból, Ceglédreől jöttek.

A falu ténylegesen 1804-ben alakult meg.

A lakosság összetétele:	háznépek	174
	tisztviselők és előkelők	1
	polgárok és kézművesök	-
	nemesek szolgái	3
	parasztok	123
	zsellérek	72
	fiugyermek	224
	asszonyi nembeliek	412
	összesen:	854 fő
/levéltár, summás tábl./	katolikus	437

A fentiekből látható, hogy a lakosság származását tekintve főleg német és magyar. A németek főleg a telepítés, a magyarok a földművelés, a szőlőművelés, a kereskedelem területén voltak tevékenyek.

A lakosság alakulása:

Bercel falu	1832	1841-42
Ház	225	179
Háznépek	259	243
Tisztviselők és előkelők	2	2
Polgárok és kézművesek	16	21
Nemesek szolgái	1	-
Parasztok	243	180
Zsellérek	117	194
Fiú gyermek	425	500
Asszonyi nembeliek	771	755
Összesen:	1416	1632
Katolikus	705	895

A fenti táblából kitűnik, hogy a lakosság száma általában 10 évenként 300 fővel növekedett.

A lakosság alakulása: lakóház, lakás,

	fő		lakóház	lakás
1869-ben	2048			
1880-ban	2367	1804-ben	130	
1890-ben	2680	1832-ben	175	
1900-ban	2925	1900-ban	481	
1910-ben	3396	1930-ban	833	
1920-ban	3660	1941-ben	931	
1930-ban	3963	1949-ben	913	1113
1941-ben	3916	1960-ban	1116	1255
1949-ben	4007	1970-ben	1246	1369
1960-ban	4720			
1970-ben	4846			

Ugrásszerű emelkedés volt 1949. és 1960 között 713 fő.
1960-70-ig viszont csak 126-tal emelkedett a lakosság száma,
s még ma sem éri el az 5.000 főt.

A lakosság összetételében a felazabadulás után nagy változás történt.

Már 1939-ben is több család /kb. 27/ jött Cegléd környékéről ide.

Ezek magyar származásúak. A cserő-major házaiba költöztek.

Itt kb béreltek földet a káptalantól. Ezek a családok: Szücs, Török, Görög, Lédeczi, Orosz, Gyura, Darányi, Szeleczi, stb.

A felszabadulás után tovább változott a lakosság összetétele.

Mint előzőleg már említettem 1946-ban a 12.330/45. ME. sz. rendelet alapján Németországba telepítettek berceli lakosokat.

A kitelepítettek száma 441 fő. Olyan családokat, személyeket

telepítettek ki, akik az előző népszámláláskor német nemzetiségűnek vallották magukat, SS, vagy Volksbund tagok voltak.

A községi irattárban talált adatok szerint:

SS kb 18 személy

WB kb 84 személy

a többi német nemzetiségű.

A kitelepítettek helyére a tisztántulról jött kb. 24. család.

/Szilágyi, Demeter, Kocsis, Veres, Bujdosó, Bereczki, stb./

Ezek egy része hamarosan eladta a házat, elköltözött Bercelről, mert nem tudta megszokni az új környezetet, nem tudott beilleszkedni a falu légkörébe.

1948. tavaszán a felvidékről: Pozsony, Eberhardt, Verecknye,

Garam-Nikola, Vágfarkasd környékéről kb. 38 család 160 fő tele-

pült községünkbe. /Wenhardt, Gutléber, Sill, Szivós, Galla, Pongárcz,

Burger, Német, Molnár, Kugler, Bauman, Putz, Dóka, Hajdu, Füle, Berka,

Istenes, Masica, Seres, Vank.

Ezek gazdálkodó családok voltak itt földet, házat kaptak a sajátjuk helyett, megszokták az itteni környezetet, beilleszkedtek, összeolvadtak a bercelekkel.

A lakosság számának alakulásában lényeges változást a kitelepítés nem okozott, mert a Tiszántulról és Csehszlovákiából kb. annyi embert telepítettek ide, mint Bercelről az NSZK-ba.

Mint háborús veszteséget említhetjük meg, hogy 1945. január 15-én kb. 640 embert vittek a Szovjetunióba munkaszolgálatra. Ez a község lakosságát sokéig érzékenyen érintette, mert a helybeli vezetők, főleg Gyenes Ferenc súlyos hibákat követtek el. A szovjet parancsnokság csak azokat kérte, akik Wolsburg tagok voltak, vagy német nemzetiséginek vallották magukat. Ilyen nem ~~sok~~ sok volt Bercelen, de Gyenesék különböző tulajdonosokkal itt-ott okmányok meghamisításával nagyon sok emberre ráfogták a német nemzetiségűt. A munkaszolgálatra kivitték közül sokan meghaltak, kb. 2/3 rész. Erről pontos adatok nem állnak rendelkezésre. A többiek három csoportba jöttek haza. Az első ~~sz~~ csoport 1946-ban, a második 1947 szeptemberében, a harmadik 1949 végén.

A község lélekszáma évek óta alig változik. Az el- és ideköltözések nagyjából kiegyenlítik egymást. Akik elköltöznek általában városba mennek. Ide főleg a tanyákról, külterületről költöznek, Ritkábban távolabbi helyekről, vagy a környező falvekből házasságkötés folytán kerülnek ide.

év	születések	halálozás	házasok
1960	41	52	57
1961	68	47	30
1962	53	49	40
1963	58	41	40
1964	69	56	28
1965	39	54	41
1966	45	48	34
1967	58	45	33
1968	53	47	40
1969	66	50	37
1970	79	49	43
1971	58	53	44
1972	55	48	45
1973	74	41	51

A legkevesebb házasságkötés 1945-ben volt 14.
1946-ban 24.

A legtöbb 1950-ben 102.

A családok jellegzetes lélekszáma a felszabadulás után átlagosan három fő.

Az 1960-as népszámlálási adatok szerint 100 családra 103 gyermek jut. A felszabadulás előtt általában a gazdag családokban lényegesen kevesebb gyermek volt, mint a munkás- vagy paraszt családokban. A 60-as években "divat volt" az "egyke" Ezen a szemléleten még az új családjogi törvény is nehezen változtatott, de mostmár érződik a törvény hatása, mert nagyon sok családban van két gyermek, de ez a maximum annál több, nagyon ritka. A szülések - születések helye is megváltozott. Ma minden terhes nőt szülőotthonba utal az orvos, a legtöbb gyermek ott születik, itthon csak nagyon ritkán fordul elő szülés.

A lakosság foglalkozás helyi megoszlása:

A község lakosságának legnagyobb része ipari jellegű tevékenységből él. Helyben a munkalehetőség kevés, ezért legtöbben a közeli városokba járnak dolgozni. Ceglédre - Pestre. A bejáró dolgozók száma kb. 1500-1200 személy. Helyi munkalehetőségek főleg a nőknek biztosít a háziipari szövetkezet és a tsz. melléküzeme. /kb. 90 személy/

A faluban egy egyéni gazdálkodó van, Baranyi János.

Az ipari jellegű tevékenység, vagy a háztartási munka mellett sokan foglalkoznak mezőgazdasági munkával is, mert több családnak van néhány négyszögöl, vagy pár hold földje.

1961-ben még 31 családnak volt földje. A legtöbb Hanti Istvánnak 7 kh. 260 m-öl. Legkevesebb Scheffer Mártonnénak 400 m-öl. 1962-ben szintén 31,

Mezőgazdasági egyéni gazdálkodó lett 1974-ben még Szabolcsy Mihály.

Jelentős községünkben a szőlő- és gyümölcsstermesztés a kis területű 2-300 m-öles házi telkekben. A felszabadulás után kiosztott telkek legnagyobb részén szőlő- és gyümölcsstermesztés folyik, mert ezek a kertek leginkább erre alkalmasak.

A házikertek általában szépek, jól műveltek, az emberek igyekeznek minél többet megtermelni otthon, s ez sokat segít a község zöldség- és gyümölcsellátásában.

Szükség is van erre, mert a 2-3 zöldséges üzlet nem tudná kellően kielégíteni a lakosság szükségletét. Az utóbbi években kezd elterjedni a fóliasátras zöldségtermelés is, szintén a házi kertekben.

Tendenciák a paraszt lakosságban a foglalkozás megváltoztatásában:

A paraszt lakosság körében már az 50-es években, de erőteljesebben a mezőgazdaság szocialista átszervezése után indult meg az iparba vándorlás. Ez a tendencia olyan erőteljesen hatott, hogy még ma sem sikerült változtatni rajta. Ezt mutatja, hogy a tsz. tagság átlagos életkora magas. A fiatalok nem nagyon mennek a tsz-be. Akik mégis tsz. tagok lesznek, azok származásukat tekintve nem a parasztságból kerülnek ki, hanem legtöbbször munkás, vagy egyéb származásúak, az iskolában gyenge tanulók, főleg fiúk, akik traktoros, vagy mg. gépszerelő iskolába mennek. Az utóbbi években több tanuló jár a ceglédi Mg.-i Szakközépiskolába 2-3 lány, és néhány fiú, de ezek sem kimondottan mezőgazdasági munkát akarnak majd végezni, inkább valamilyen adminisztratív munkakörben elhelyezkedni.

A régi paraszti lakosság gyermekei talán leginkább idegenkednek a tsz-ből és feltétlenül más pályát választanak.

Ez eléggé érthetetlen, mert községünkben a tsz. jól működik, akik rendszeresen dolgoznak, azok igen jól keresnek. Ez észrevehető a tsz. tagság anyagi helyzetében. Az anyagi helyzetük legalább olyan jó, mintegy szőlőmunkás helyzete. Van több olyan dolgozója a tsz-nek, aki az iparból jött vissza, és itt többet keres.

Értelmiségi dolgozók a község területén:

A felszabadulás előtt a falusi értelmiséget az oryos, a gyáros, a szőlőművelő, a jegyző, a pap és néhány tanító alkotta. Könnyen meg lehetett számolni őket. Ma ezen a téren óriási a változás.

Pontos, számszerű adatok nincsenek arra vonatkozóan, hogy a felszabadulás óta hányan végezték főiskolát, egyetemet a község lakói közül, azt tudjuk, hogy sokan. Ezek egy része elköltözött a faluból, mert a munkahelye máshová köti, más része bejáró dolgozó, egy nagy részük pedig a faluban dolgozik.

Főleg a pedagógusok, akik közül a legtöbben helybeliek , vagy házasság, letelepedés révén ozzá váltak. Ide számít-
hatjuk a tsz. értelmiségi csoportját, a tanács vezetőit, dol-
gozóit, más szervek vezetőit.

Egyszóval a község kinevelte a maga értelmiségét, mely sok
szállal kötődik a faluhoz. Kapcsolata a lakossággal igen jó,
hiszen közülük való, szüleik, rokonaik, ismerőseik itt élnek.
Az értelmiség a község életében aktívan részt vesz.

Nemzetiségek, cigányok.

Községünkben cigány lakosság nincs, nem is volt soha. "Átutazóban
néha járnak a faluban" de ehhez a lakoságnak sokszor kellemetlen
emléke fűződik, mert hol itt, hol ott lopnak el valamit.
Évekkel ezelőtt több lopás történt, ma nem igen hallani ilyesmit.

A nemzetiségi kérdés Bercelen nagyon érdekesen alakult. Tudvalévő,
hogy az őslakosság német eredetű. A különböző telepítések, beván-
dorlás során azonban nagyon keveredett a lakosság. A felszabadulás
után ez a keveredés még nagyobb ütemű volt, s napjainkban is tart.
Amig régen szinte megengedhetetlen volt, hogy egy berceli fiatal
más faluból válasszon társat magának, addig ma már ez a legtermé-
szetesebb dolog.

Az 1930-as statisztikai adatok szerint:

Ceglédbercel össznépessége	3963 fő:
magyaranyelvűk	2679 fő:
németnyelvű	1282 fő:
egyéb	2 fő.

Itt megjegyzem, hogy 1832-ben a lakosság kétharmada német volt.
100 év alatt, vagyis 1930-ban már csak 32,3 %. 1960-ban Ceglédber-
celen egyetlen német anyanyelvű embert sem tart számon a statisztika,
az 1990.-es népszámláláskor sem volt német anyanyelvű.

Ehhez a változáshoz sokminden hozzájárult. A lakosság köztük ré-
gében, még az 1930-as években megindult egy magyarosodási folya-
mat. Nagyon sokan a német hangzású nevüket is megváltoztatták, ma-
gyarosították. De hozzájárult az 1946-os telepítés is, és az azóta
eltelt idő. A mai berceliek legnagyobb része tudomásul veszi, ha
egyáltalán hallott róla, hogy honnan származnak az őseik, de ma már

mindenki a legnagyobb meggyőződéssel vallja és érzi magát magyarak. Az utóbbi években volt szó arról, hogy Bercelt nemzetiségi falunak nyilvánítják, de ez nagyon erőltetett dolog lenne. Ma már ott tartunk, hogy a régi szép berceli népviselet is teljesen kihalt. 40 éven aluliak egyáltalán nem hordják.

1972-ban a Szakmaközi Bizottság keretében sikerült feleleveníteni, megrendezni a berceli lakodalmat, ami nagyon jellegzetes a maga egyedi szokásaival, táncaival, ruháival. Erről film is készült.

Jelenleg a kulturházban működik egy táncsoport, amely a nemzeti táncokat tanulja és mutatja be különböző helyeken.

1973. augusztus 18, 19, 20-án a negyedik nemzetközi Dunamenti Folklor fesztiválon szerepelt a csoport, Baján, Kalocsán és a Budapesti Margitszigeti szabadtéri színpadon léptek fel. 1973. szeptemberében Ujhartyánban, a Pest megyei Köpüj Páva Körök találkozásán vett részt a csoport. 1974. május 19-én búcsúkor felelevenítették a hagyományos báránytáncot, június 23-án Pomázon, a Pest megyei Nemzetiségi Találkozón vettek részt. 1974. augusztusában a televízió közvetítette a kalocsai szereplést. 1974. szeptemberében a Magyar Televízió ismét felvette a csoport táncait.

A csoport összetétele vegyes, vannak idősebbek, fiatalabbak. A legtöbbször mindegy, hogy milyen táncot táncolnak, a szórakozás, a tánc, a szereplés, a szép ruha kedvéért járnak szívesen.

A fiatal táncosok egyrésze származását tekintve egyáltalán nem sváb, mégis szívesen táncol.

A nemzetiségi kérdés 1960-ban nagy port kavart a lakosság körében. Dunai Károly iskolaigazgató működése alatt 1957-1960-ig, bevezették a német nyelv oktatását az iskolába. A szülők nem tudták, hogy a németet, mint nemzetiségi nyelvet tanítják, azt hitték gyermekeik fakultatív nyelvet tanulnak. Amikor megtudták, hogy a németet nemzetiségi nyelvként tanulják, néha felháborodtak, kivétel nélkül mindenki kiíratta gyermekét, s azt mondták, Ceglédbercelen sincs német nemzetiségű ember, anyanyelvként csak magyart tanulnak a gyermekek, németet mint nemzetiségi nyelvet nem. Ezzel a nemzetiségi kérdés lezárult. Néhány évig iskolánkban semmiféle német nyelvoktatás nem folyt. Az utóbbi évek óta ismét beindult a német nyelv tanítása, de fakultatív tárgyként. Jelenleg két csoport tanul németet.

Általános társadalmi viszonyok:

Lakáshelyzet:

Év:	Lakóház:	Lakás:	Fürdőszoba:
1900:	481	/lakások számát még nem tartották nyilván/	
1941:	931		
1949:	913	1113	
1960:	1116	1264	89
1970:	1246	1369	131

1960-ban egy lakásra 3,7 személy jutott.

1970-ben egy lakásra 3,5 személy jut.

1973-ban a lakások száma 1435, egy lakásra 3,4 személy jut.

A nagyarányú lakásépítkezés 1948. után indul meg. Ekkor osztják ki az Újtelep részt, /Cserői ut, Béke u, Vaspálya utca/ ezen a részen gombamód szaporodnak a házak. A legtöbb ház kétszobás, kocka alakú, sáttortetős, soknak az alapja terméskő, fala sár.

1954-ben kiosztották a Szérüskert és a Kántorföld nevű részt.

A Szérüskertekben /Árpád u, Hunyadi u, Zrinyi u./ indult meg először az építkezés, de szinte ezzel egyidőben megkezdődött a Kántorföldön is. Itt először a Vig u. épült ki, majd 1960. körül a Virág utca, azután a Kinizsi és a Keleti utca. Ezekén a részeken is modern szép házak épültek, általában kétszobásak. Aki az első nekirugaszkodáskor nem tudott elég nagy házat építeni, az az évek folyamán hozzáépített, nagyobbította, modernizálta a meglévőt. Különösen sok fürdőszoba készült az utóbbi években, mióta működik a törpevizmű.

Az emberek végtelen szorgalma itt is megmutatkozik. A legtöbben csak a legszükségesebb szakmunkát végeztetik mesterrel, a többi házilag csinálják. Egy-egy ház építésénél a rokonok ismerősök összefognak. A nagyarányú lakásépítés napjainkban is tart. Olyan területek is beépülnek már, amiről régen úgy éreztük, nem is a falhoz tartozik. /Lehel u, Ifjuság u, Pesti ut Cegléd felé eső része stb./

Még aránylag mélyen fekvő vizes helyekre is építettek, mint a berceli megálló környéke.

A házak, a lakások nemcsak kívülről szépek, hanem belül is.

A fiatalabbak egyáltalában nem használják a régebbi, jellegzetesen berceli butorokat. Ma ilyeneket nem készülnék. /Régen a helybeli asztalosok készítették ezeket./

Már csak idősebb emberek lakásában találhatók, akik sajnálják kisseb-
lejtezni. Ahol kisebb a lakás ott ezek a butorok a padlásra kerülnek,
mert helyüket modern butorok foglalják el.

Az épített lakások száma 1960. óta:

Év:	Ház:	1 szobás:	2 szobás:	3 szobás:
1960	47			
1961	97			
1962	32			
1963	23			
1964	17			
1965	23			
1966	12	-	12	-
1967	16	-	14	2
1968	11	-	10	1
1969	27	3	21	3
1970	21	4	17	-
1971	39	5	31	3
1972	22	2	17	3
1973	32	-	25	7
1974	14	-	13	1

augusztus 31-ig.

Ezek a számadatok csak az újonnan épült házakra vonatkoznak, de
nagyon sok régi típusú átalakítanak, bővítenek, újjáépítenek.

A község területén 1965-ben 5 km. járda volt.

1970-ben 11 km.

1974-ig 11,5 km.

Az emberek anyagi helyzetének emelkedését mutatja, hogy
zött szép házak mellett egyre több az autó.

1969-ben 38 gépkocsi

1970-ben 49 "

1971-ben 60 "

1972-ben 79 "

1973-ban 109 "

1974-ben 108 " /augusztus 31-ig./

Közegészségügyi helyzet:

A házak, lakások, udvarok tiszták. Általában tiszták az

A gyermekek öltöztetésére, tisztaságára nagy gondot fordítanak a
szülők. Egy-egy osztályban két-három gyereknél több nem igen akad,
aki ellen tisztasági szempontból kifogás lehetne.

A kifogásolható gyermekeknek általában rossz családi körülmények rejlenek a tisztátlanság mögött. Persze javítanivaló van még bőven. Sok esetben lehetne gyakoribb a fehérnemű és zokni váltása. Tapasztalható még egy régi rossz szokás, a gyerekeknek az iskolában felmérést végeztünk a tisztálkodással kapcsolatban, még mindig sok gyerek van, aki szombaton és hétfőn fürdik, vagy szombaton és kedden. A szombat mint fürdési nap minden gyereknek szerepel, de aki minden nap fürdik olyan kevés van. A fürdés nálunk egyenlő a teknőben, vagy a kádban való fürdéssel. Azt, hogy mosdótálban naponta tetőtől talpig meg lehet, és meg kell mosakodni, kevesen tudják. Olyan gyerek is akad, nem egy, akinek otthon fürdőszobája van, mégsem szokott naponta fürdeni. A helyes nézetek a tisztálkodás szükségességének felismerésében nagyon sokat tehet az ovoda és az iskola. Folyamatos nevelő munkával, ellenőrzéssel el kell érni, hogy mire a gyermek felnő, természetes igénye legyen a tisztálkodás. A családok ilyen irányú nevelésében pedig a védőnő segíthet sokat. A fogmosás sem általános a gyermekek körében. A felnőtteknél még úgy sem, az idősebbek pedig alig-alig mosnak fogat. Súlyos hiba, és Bercelen elléggé jellemző, hogy csak ismerik, de nem alkalmazzák, hogy mindenki külön pohárból igyon. Általános szokás, hogy a hokedlin áll a vizes vödör, mellette bögre, s az egész család abból iszik, pedig a konyhaszekrényben sok pohár, bögre sorakozik. Még rosszabb, hogy amikor vagy idegen, vagy ismerős vendég megy a házhoz, ezt is ugyanabból a pohárból kínálják. Még ma is előfordul, hogy lakodalomban az ugynevezett "menyasszonytányérnál" az egész vendégsereg egy pohárból iszik az ifjú pár egészségére. Ugyancsak egy pohárból kínálják végig a lakodalmi nézősereget. Ezen a téren némi változást hozott, hogy újabban sok esküvőt étteremben rendeznek meg, itt mindenki külön poharat kap, nincs "menyasszonytányér" és nézősereg sem. Itt is csak a felvilágosítás és a nevelés hozhat eredményt, mert az anyagi feltételek a kultúrált élethez legtöbb helyen megvannak.

A község egészségügyi helyzete a meglévő hiányosságok mellett is nagyon sokat fejlődött. Sokat tett ennek érdekében Dr. ... aki több mint 50 évig volt a község körzeti orvosa. Munkáját nagyon nehéz körülmények között végezte, mert a felszabadulás előtt a szegénység is sok betegség okozója volt.

A tanító többször küldött tetves gyereket a doktorához. A tetves gyerekek ma már ismeretlen fogalom. Évek óta egyetlen eset sem fordult elő az iskolában. Az iskolásokat a körzeti orvosok és a védőnő rendszeresen látogatják. Az iskolaeorvosi vizsgálat alkalmával csak 1-2 gyereket kell szakorvosi rendelésre, vagy vizsgálatra küldeni. Az óvoda tisztasága jó, a zsufoltság valamennyire megszűnt, mióta két ovoda működik.

A bölcsőde tisztasága kifogástalan. Itt sokkal könnyeb a helyzet mint az ovodában, mert a bölcsőde sosem működik teljes kapacitással, általában lényegesen kevesebb gyerek van mint férőhely. Ez megkönnyíti a bölcsődei dolgozók munkáját. A konyhafelszerelés régi, mindkét helyen kicserélésre vár.

A tbc.-s szűrővizsgálatokat a Ceglédi Gondozóintézet a községi tanács és a társadalmi szervek közreműködésével végzi.

A szűrővizsgálatok megjelenési aránya 100 %-os. A rendszeres vizsgálatlaltal a korai felismeréssel és kezeléssel a tbc-s halálozás nagyon lecsökkent. Ez azért is örvendetes, mert Bercelen még a felszabadulás után is sok tbc.s megbetegedés volt.

1970-ben a védőnő 60 személyt tartott nyilván.

Ezek legtöbbször már majdnem teljesen gyógyult, dolgozik.

Összesen 14 aktív beteg volt, aki kezelésre szorult. 20 évesnél fiatalabb tbc-s beteg nincs. 20-40 év közötti 17, 40 felett 43.

1974-ben 25 tbc-s	aktív beteg 5.
	20-40 között 1.
	40 felett 4.

Ezen a téren a járás községei között közepes helyen állunk.

A BCG-t és minden egyéb védőoltást minden évben 100 %-osan megkapnak a gyerekek. Ennek köszönhető, hogy súlyos járványos megbetegedések nem igen fordul elő, kivéve az évenkénti influenza járványt. Az olykor-olykor előforduló himlő, vagy kanyaró lefolyása általában enyhe.

A gyermekbénulás elleni védőoltást minden gyermek megkapja, ilyen megbetegedés hosszú évek óta nem fordult elő.

A község közegészségügyi ellátásában jelentős dátum 1969. február 1. Átadásra került az új egészségház. Ebben van az egyik körzeti rendelő, egy fogorvosi rendelő, csecsemő- és terhestanácsadó, két orvosi lakás.

A község egészségügyi ellátását a két körzeti orvoson kívül egy fogorvosnő, két védőnő, két körzeti ápolónő és két asszisztens végzi. 1971. januárjában a Ceglédi Kórház szakorvosai ~~sz~~ a községi körzeti orvosok segítségével általános szűrést ~~szű~~ hajtottak végre. Ez az egész lakosságra kiterjedt és nagyon sokirányú volt. Ennek eredményeképpen az itt kiszűrt valamilyen betegségre hajlamos személyek kórházi kivizsgálásban vettek részt. E vizsgálatok alapján gondozásba kerültek szív- és keringésszervi betegek, magas vérnyomásúak, légzőszervi betegek, gyomor- és bélbetegségben szenvedő, valamint mozgásszervi és daganatos betegek.

Egy-egy körzeti orvosnál évente kb. 10-12 ezer ember jelenik meg.

A lakáson történt betegellátás évi 1000 - 1200 személy.

Szakrendelésre irányítottak száma 180-200 személy. Fekvőbeteg gyógyintézetbe utaltak száma 30-50 személy körül van évente. A körzeti ápolónők által meglátogatottak száma kb. 800-1000 személy évente.

A mentőszolgálat feladatát a Ceglédi Mentőszolgálat látja el, feladatok teljesítéséről csak a dicséret hangján lehet beszélni, mert mindig gyorsak, segítőkészek.

Községünk közegészségügyi, és járványügyi helyzete jónak mondható, bár probléma még van bőven. Sürgős megoldásra váró probléma az üzletek, főleg az élelmiszerüzletek raktárhelyiségeinek kérdése, melyek szűkek, zsúfoltak, nem felelnek meg a követelményeknek. Nagyon sürgős és fontos feladat a hentesüzletek tisztaságának javítása, nem is beszélve az italboltok és mellékhelyiségek kriminális állapotáról. Ez nem orvosi probléma, hanem emberek felfogásbeli szemlélete, amin változtatni kellene, de feladata lenne az ÁFÉSZ. vezetőségének, e kérdésekkel behatóbban foglalkozni.

Községünk területén két iskola, két ovoda, egy bölcsőde működik. Az óvodák tisztasága, felszereltsége megfelelő. Az iskola épületekkel már több probléma van. Különösen a központi épület, mely elavult, rüetlen, nem felel meg az egészségügyi követelményeknek. A cserői épület valamivel jobb, tágasabbak a termek, de a felszerelés itt sem megfelelő. A váltakozó tanítás miatt pl. Első és hetedikosztályos gyermek egyforma padban ül. Ezen csak új tantermek építésével a váltakozó tanítás megszüntetésével lehetne segíteni. Tornateremre, angol-WC-re, az osztályokban folyóvízre lenne szükség.

Községünk területén két Vöröskereszt szervezet működik, mely évente egy alkalommal felülvizsgálja a lakóházak, iskolák, tisz-ek tisztaságát. 1969. óta minden évben egy alkalommal megszervezik az önkéntes véradást. A véradó nap előkészítésében, lebonyolításában közreműködik a vöröskereszt. Egy-egy véradás alkalmával kb. 35-40 l. vér jut el a gyógyulásra váró betegekhez. Az 1970-es árvíz idején a vöröskereszt anyagiakkal segítette az árvízkárosultakat. Kb. 30.000 Ft. értékű ruhaneműt és 8.000 Ft-ot adott össze a község lakossága.

Az egészségházban rendszeresen folyik csecsemő- és terhestanácsadás. Havonta egyszer a Ceglédi Városi Kórházból gyermekszakorvos tartja a csecsemő tanácsadást, egy alkalommal pedig nőgyógyász szakorvos végzi a terhestanácsadást. Közben köthetenként a helybeni körzeti orvos látja el ezt a feladatot. Ekkor kapják meg a gyermekek a szükséges védőoltásokat is.

	1970.	1971.	1972.	1973.
Élveszületés	79	58	55	74
Halvaszületés	2	1	-	-
Koraszülött	8	3	4	6
Gondozottak	206	336	341	361
Csecsemőhalott	2	-	1	2 és 1 gyermek.
Tanácsadás	1845	1984	1819	2155 személy vett részt.

A falu közegészségügyi helyzetével kapcsolatban meg kell említeni, hogy a lakosság ivóvíz ellátása 1970-ig ásott kutakból történt. Ezek vize nem volt megfelelő. 1968-69-ben 150ásott kut vizét vizsgálták meg egészségügyi szempontból. A 150-ból egy kut vize volt megfelelő. Ezen a problémán segített az 1973-ban elkészült vízvezeték-mű, mely most már egészséges vizet biztosít a lakosságnak.

A vízmű megépítése egy ilyen kis községben végtelen nagy eredménynek mondható. Sok ember lelkes munkájának a lakosság anyagi hozzájárulásának, tanács és állami szervek támogatásának köszönhető, hogy Bercelen ma megoldott a lakosság ivóvíz problémája. A törlő vízmű építésének körülményeiről anyagi alapjainak biztosításáról a községi bizottságban számol be Tábori András, a vízműtársulat elnöke.

A Ceglédberceli Községi Tanács VB. a község ivóvíz szegénységét ismerve 1968. évben olyan határozatot hozott, hogy tervet készített a község minden utcájára kiterjedő vízhálózat megépítésére, mintegy 27 km. hosszra. A vízellátás biztosítására két mélyfúratú kutat terveztek. Az I. számú a kulturház mögötti területen, a II. számú az Ifjúság u. és a Jókai ut kereszteződésében, tartalékkutként vették figyelembe ill. szükség esetén beköthető az ovoda előtti kut 70 l/p. a Pesti ut 20 sz. előtti kut 200 l/p! A község északi területén húzódó dombvonulatot figyelembe véve a 4-es sz. főközlekedési ut és a legmagasabb pont között mintegy 56 m. szintkülönbség lehetőségét biztosított 2 db. 150 m³-es víztároló megtervezésére.

A vízmű központi épülete a kulturház mögötti területre épült. A Pest m. Tanácsai Tervező Vállalat a megrendelt terveket két részletben készítette el. Az első ütem 1969. február hóban készült el, mely kb. 17 km. hosszú nyomócsőhálózat és tározó medencék terveit tartalmazza. Az I. és II. sz. mélyfúratú kutak terveit a PVCSV. készítette és a kivitelezés is általuk történt. A kutak furására és a tervek elkészítésére a tanács a Pest m. Tanácstól 1 millió forintot kapott 1969. évben. Így ez évben megkezdték az I. sz. kut furását. 1969-ben a községi tanács létrehozta a megalakítandó Vizmütársulat Szervező bizottságát. A Szervező Bizottság a községi tanács tagjaival 63 körzettel hozott létre. A lakossággal ismertették a vízmű építésével kapcsolatos terveket, s ezután kezdődött a szervezés, a tagfelvétel.

Ex 1328 lakos érdekelteiből 932 fő alapító tag. A tagként be nem lépett érdekeltek száma 369. A Szervező Bizottság a már rendelkezésre álló belépési nyilatkozatok alapján 1970. január 10-én megtartotta az első vízmű Társulat alakuló ülését.

Beruházáshoz fedezet biztosítása:

Vizügyi támogatás	2,300,000 Ft.
Községi Tanács támogatása	2,630,000 Ft.
Megyei Tanács támogatása	2,500,000 Ft.
lakosság érdekeltségi hozzájárulása	5,166,000 Ft.
Jogi személy hozzájárulása	1,126,000 Ft.
Földmunkánál legfeljebb	1,000,000 Ft.
Összesen:	14,722,000 Ft.

A létesítmény beruházási költsége, az elkészült tervek, valamint a gazdaságossági számítások alapján 14.722.000 Ft.

1970. V. 21-én a Szakmaközi Bizottság vezetősége vállalta, hogy a Vizmütársulat tagjai sorába be nem lépett érdekelteket felkeresik és tagként való belépésre felkérlik őket, mivel saját érdekük is, hogy az egy vizegységre jutó 4.200 Ft-ot 10 év alatt fizethessék be, mert ha tagságon kívül maradnak, ezt az összeget 3 év alatt kell befizetniük. A Szakmaközi Bizottság eredményes munkát végzett, 1970. november 20-ig 350 tagfelvételi kérelmet adtak át a társulat vezetőségének érvényesítés végett. Ezen kívül 80 olyan érdekeltségi területet fedtek fel, melyek eddig nyilvántartásban nem szerepeltek. Ezeket a tulajdonosokat is bevonta a vizmütársulat érdekeltségi körébe.

A beruházási munka második ütem tervei 1970. decemberében készültek el, mely 9 km. csőhálózat kiviteli tervét az elkészült kutak gépészeti tervét, központi telep épülete, kut, elektromos energia ellátás, vezérlés terveit tartalmazta.

Az ivóvízmű társulat vezetősége az I. és II. kiviteli terveket részletesen átnézve megállapította, hogy a nyomóvezetékeket nem minden utcába és utca hosszára tervezték meg. A különbséget felmérve az I. és II. ütem kiegészítésére 5,5 km. csőhálózat további megépítésének költségfedezetért az OVH-hoz fordult.

Az I. és II. sz. mélyfuraú kutak 1970-ben elkészültek.

I. sz. kut.	160 m. mély	4001/p.
II. sz. kut	160 m. mély	3501/p.

A csőhálózat lefektetéséhez a földmunkákat 1970. szept. 23-án kezdték. A teljes beruházási munka kivitelezését a PVCSV. Budaörs Vállala csinálta. A tervezett munkákra azonban csak részszerződést kötött, mivel munkaerő kapacitása kicsi volt. A hálózatfektetéshez a földmunkákat a Gorje-Perje Vizgazdálkodási Társulat végezte alvállalkozóként, mely az Ivóvízmű Társulatnak 20 % kedvezményt adott.

Az Ivóvízmű Társulatnak főfoglalkozású dolgozója nincs.

A társulat Intéző és Ellenőrző bizottság tagjai választottak díjban részesülő tagok.

1970-ben 7775 fm. csőhálózat részére a földkiemelés és csőfektetés elkészült.

A társulat 1970-ben 2,745.000 Ft. OTP. hitelt vett fel.

A PVCSV. végzett munkái záró számlája fedezést nyert.
A PVCSV. nem vonult fel az előre betervezett gépekkel és a fektető
részlegét sem erősítette fel, emiatt lemaradás következett be 1970-
évben.

1971. augusztusában a Pest megyei Tanács Vervező Vállalat leszá-
lította a III. ütem terveit. Tekintettel arra, hogy az I-III. ütemű
tervek mintegy 30km. csőhálózatot tartalmaznak, felmerült a szüksé-
gessége annak, hogy az I-és II. sz. mélyfuratu kutak kiegészítésére
a Pesti ut 20. sz. előtti és az Óvodai kut beköthető-e. A vizsgálá-
tok megállapították, hogy azoknak az új rendszerbe való bekötése
gazdaságtalan lenne. Ezután az eredeti tervnek megfelelően a község
Nyugati, Budapest felőli részén jelölték ki a III. sz. kútát, melynek
furását a Gerje-Perje VGT. végezte fővállalkozásban 192 m. mélység-
ben 300 l/p. vízhozamban.

Az OVH. a III. sz. kut elkészítéséhez 2.500.000 Ft. támogatást biz-
tosított.

A PVCSV. által végzett munkákra /anyag/ új árakat határozott meg a
vállalat, mely a társulat ~~sz~~ részére mintegy félmillió forint többlet-
letkifizetést eredményez.

Vizmű építéséhez felvett hitelek:

1970-ben	2,745:000 Ft.	törlesztve	-
1971-ben	1,816:000 Ft.	"	100:000 Ft.
1972-ben	1,643:000 Ft.	"	600:000 Ft.
1973-ban		"	500:000 Ft.
Összesen:	6,204:000 Ft.	"	1,200:000 Ft.

A beruházási munkát a PVCSV. 1973. december 31-re tudta befejezni.
Pénzügyileg az üzemeltető átvette, garancia az 1974-es év.

A teljes bekerülési költséggel 16,143.897,50 Ft. értékkel az üzemel-
tető PVCSV-nek átadásra került.

Hálózat hossza 30 km., 365 m.

közkifolyó 167 db.

tűzcsap 135 db.

Eddigi bekötés egyéni és közületi 650 db.

K ö z r e n d:

Szabálysértések.

A szabálysértések döntő többsége az államigazgatás rendjét sértő vagy veszélyeztető magatartásokban /pl tankötelezettség megszegése, növényvédelmi előírások meg nem tartása stb./ nyilvánul meg. A kisebb hányad meg a társadalmi tulajdont és az állampolgárok javait sértő magatartásból ered, melyek a társadalomra esélyesebb veszélyességük miatt nem esnek büntetőjogi értékelés alá.

Községünkben a szabálysértési hatóság két formában működik: Az egyik a községi tanács által választott bizottság, a másik pedig a Községi Tanács VB. Szakigazgatási Szervének vezetője. Területi ügyintézés során a bizottság saját jogán jár el.

A községi szabálysértési bizottság tagjait a községi tanács választja, a tanácstagok közül, illetve köztisztviselőként álló választójoggal rendelkező magyar állampolgárok közül.

A megbízatás négy évre szól. A bizottsági tagság megtisztelő megbízatás.

A Községi Szabálysértési Bizottság 10 főből áll, melynek jelenleg az alábbi köztisztviselőként álló állampolgárok a tagjai:

- 1./ Csernák Jánosné
- 2./ Ébert József
- 3./ Kövesdi József
- 4./ Megyeri Istvánné
- 5./ Nagy János
- 6./ ifj. Flutzer Lénárd
- 7./ Sági István
- 8./ Sipos István
- 9./ Szilágyi Lajos
- 10./ Tupi József

A Bizottság elnöke: Halász József vb. titkár, szakigazgatási szerv vezető.

Egy-egy szabálysértési ügy elbírálásánál 3 főből álló bizottság jár el, élén a bizottság elnöke és két bizottsági tag, akik ugyan olyan joggal rendelkeznek mint a bizottság elnöke.

A Szabálysértési hatósági jogkör 1983. október 1. óta van a községben. Ez idő alatt a szabálysértési ügyek az alábbi megoszlásban kerültek elbírálásra és a következő pénzbírságok kiszabásra kerültek sorra:

. / .

	1968/69	1970	1971	1972	1973
1. Az iktatott jelentése sz:	53	184	19	13	22
2. Az érkezett ügyekben az elkövetők száma:	39	184	19	14	23
3. Az elintézett ügyek száma:	28	183	18	15	22
4. Az elintézett ügyekben szereplő elkövetők sz:	32	182	19	14	23
5. A bírságot elkövetők sz:	20	97	10	8	10
6. Áttétel más szervhez:	--	8	2	1	9
7. Az állami vállalatok és egyéb szervek bírságolása	--	--	--	--	--
8. Az eljárás megszüntetése, figyelmeztetés alkalmazásával.	3	76	6	3	1
9. Az előírt pénzbírság összege:	1850 Ft	8300 Ft	2430 Ft	1850 Ft	3750 Ft
10. Elzárásra átváltoztatott bírs:	--	--	--	--	--

Öt év viszonylatában a leggyakrabban elkövetett szabálysértések: Mezőrendészeti, növényvédelmi előírások meg nem tartása, köztisztviselési szabálysértések.

Kevés a tulajdon elleni szabálysértések száma, valamint a tankötelezettség megszegése. A szabálysértési hatóság az eljárások során mindig a nevelő hatás elérésére törekedett, és arra, hogy a kiszabott pénzbírságot arányban álljanak az elkövetett cselekmény súlyával.

Kulturális élet

Az oktatásügy fejlődése:

A község 1879-ig két tanteremmel rendelkezett, mely alig volt képes befogadni a tanköteleseket. 1894-ig felekezeti jellegű volt az iskola, ekkor államosították. A község felajánlotta, hogy épít iskolát 6 tanteremmel, tanítói lakással 10.000 Ft. értékben. 1895-ben felépült az állami iskola, melynek első igazgatója Füzi Elek volt. 1929-ben a meglevő iskolát új épülettel bővítették, tőle kb. 1 km-re a Pesti ut mentén 5 tanteremmel. Az új iskola építése 7.800 pengőbe került. Az összegből 1.500 pengőt a község, a többit az állam fizette. Az új épületet szeptember 15-én ünnepélyes keretek között átadták rendelkezésének. /az iskolát August József vállalkozó építtette/

Az igazgató Horcsik Vilmos.

Iskolakötelesek száma: 562 fő.

Ismétlősök száma: 148 fő.

Az új iskola építése után két épületben folyt a tanítás.

Horcsik Vilmos igazgatóx halála után Maklári Ede lett az iskola igazgatója.

A tantestület létszáma 12-13 fő volt.

Maklári Ede után Fürt Ferenc vette át az iskola igazgatását.

Ő 1953-ig volt a berceli iskola igazgatója, közben 1944-45-ben katonai szolgálat miatt rövidebb ideig Havrilla Mihály és Csernus Julia volt helyettes igazgató.

A háboru idején a cserői iskola annyira megrongálódott, hogy tanítani nem lehetett benne, az irattár nagy része is elpusztult.

Iskolák száma 1944-ben 1, /a két épület közül csak a központi iskola volt használható 6 tanteremmel/. Egy képesített pedagógus, mint igazgató vezetése mellett 5 érettségizett, illetve utolsó éves gimnáziumi tanuló tanított.

A körzet szovjet parancsnokának utasítására a november 6.-i feloszabradulás után kb. 20-án indult meg a rendszeres iskolai oktatás.

Az 1944-45-ös tanévben a helyi illetőségű, illetve Ceglédről kinevezett pedagógusok 1945. februárjától folyamatosan foglalták el munkahelyüket, aminek következtében az 5 képesítés nélküli ideiglenes tanító közül csak kettő tanított a tanév végéig.

Havrilla Mihály akit az orosz katonai parancsnokság 1944. november 21-én igazgatónak bízott meg, az 1944-45-ös tanévben a tanítás megszabítás nélkül folytatta. 1945. július 20-án a tanerők létszámáról és az iskolák állapotáról a következőket jelentette a Pest

vármegyei Tanfelügyelőségnek:

A tanerők létszáma 12 fő, hiányzik 2 fő. A cserőligeti iskolában ajtók, ablakok és az összes felszerelés tönkrement. Az iskolaépület ép. A központi iskolánál részben a padok, a táblák, ablakok hiányosak. A tanítást az 1945-46-os tanévben előre láthatólag a központi iskola 6 tantermében lehet megkezdeni.

A tanítást 1945. szeptember 10-án kezdték meg. 6 tanteremben változó tanítással.

Tanuló létszám: 566 tanuló

Egy tanteremre jutó tanuló 50

Egy nevelőre jutó tanuló 47.

1949. februárjában 3 új tanteremre való pad érkezett.

Ezen felül az ipari tanulók iskolája is berendezett egy osztályt, amit az általános iskolások is használhattak.

Ebben az évben indult meg az Unicef tejakció.

Az orosz nyelv. oktatása 1949.-ben került szóba.

Az óvodát 1946. augusztusában szervezték meg, fenntartója a község volt. 1950. II. 11-én az óvodát államosították. 1950. január 14-én a tantestület létszáma 16 fő. Felső tagozaton tanít 6 nevelő, és az igazgató, Szakosító tanfolyamot végez 2, a többi tanítói képesítéssel rendelkezik.

Iskolában az uttörő csapat 1948. májusában alakult meg. Jelentkezett 72 fiú és 32 leány.

1950-ben 101 uttörő volt.

1970-ben 504 - " -

1974-ben

	1949/50	1959/60	1969/70	1973/74
Tantermek száma	11	11	11	11
Ált isk. tanárok	--	9 + 1 kép. nélküli	11	12
Tanítók	16	14	11 + 2 kép. nélküli	11 + 1 kép. nélküli

A község területén épült oktatási intézmények.

1945 és 1974. között új oktatási intézmény nem épült, csak renoválás és felújítás volt. /központi iskola; folyosó, szertár, napközi, s mindkettőben a padlózat cserélve. /

Kimutatás az általános iskolát végzett tanulók továbbtanulásáról:

Tanév	gimnáziumban v.			szakközép isk.			összesen v.		
	fiu	leány	össz:	fiu	leány	össz:	fiu	leány	össz:
1950/54.			1950 és 1961-ről	nincs	adat				
1960/61.									
1965/66.	3	7	10	4	8	12	7	15	22
1970/71.	2	4	6	11	8	19	13	12	25
1971/72.	2	1	3	6	7	13	8	8	16
1972/73.	3	4	7	11	10	21	14	14	28
1973/74.	2	5	7	11	10	21	13	15	28

Tanév	ipari tanuló			egyéb isk.		nem tanul tovább			
1965/66.	31	8	39	6	1	7	4	17	21
1970/71.	20	11	31	-	2	2	1	10	11
1971/72.	19	9	28	-	-	-	-	3	3
1972/73.	21	4	25	-	1	1	-	1	1
1973/74.	11	8	19	-	3	3	2	5	7

Tanév	nevelők száma	tanulók száma	tanulócsoporthozok száma		Uttörő tan. száma	dolgozók iskolája
			alsó	felső		
1954/55	19	475	6	9	474	---
1957/58	20	545	10	6	150	---
1960/61	23	621	11	7	294	B C tagozat
1962/63	25	705	8	9	362	Á B C dolgozók
1963/64	24	693	8	9	288	A B C tagozat
1965/66	25	618	8	9	434	C tagozat
1969/70	24	480	8	8	475	--
1973/1974	24	414	8	8	361	C tagozat

Művelődési ház, könyvtár:

A falu kulturális életének emelését a közizlés fejlesztését segíti elő a kulturházban működő könyvtár, mozi, klubbok, szakkörök tevékenysége.

A mai kulturház 1963-65 között épült. A község lakossága nagyon büszke rá. A járásban ez a legszebb kulturotthon. Modern épület, minden megtalálható benne, ami a kulturális élet színvonalának emeléséhez, a kulturmunkához kell. A parki ut mentén épült. Tágas előcsarnokából jobbra nyílik a könyvtár. Nagyon szép, szabadpolcos, jól berendezett. A parkettán szőnyeg, az ablakokon függöny, a falon képek, a teremben asztalok székek, s a polcokon rengeteg könyv.

./.

A tudományos könyvektől, a lexikonoktól kezdve a pedagógiai, szépirodalmi, ifjúsági szépirodalomig, utleírások, szakkönyvek - szóval minden megtalálható itt.

Az olvasó kedvére válogathat, mindenki megtalálhatja az érdeklődési körének megfelelő olvasmányt. Sok olvasója van a könyvtárnak, főleg fiatalabbak, de idős emberek is látogatják rendszeresen.

Néhány adat a könyvtár fejlődéséről:

1960. előtt a könyvtár nagyon mostoha körülmények között működött. Az iskolában volt néhány könyv letéti állományban. Ezt pedagógusok kezelték. Elköltözés, szülés és egyéb családi okok miatt a könyvtáros személye gyakran változott.

1960. november 1-én Szabó Albertné lett a könyvtáros. Megindult a kölcsönzés 83 kötet könyvvel a cserői iskolába. A kölcsönzés, heti 6 órában hétfőn és pénteken délután tartás után több rövid ideig csak iskolai könyvtárként működött a községi könyvtár a járási könyvtárból, amit félévenként cseréltek.

Közben szaporodtak az olvasók és a könyvek.

Év	szájt kötet	letét	olvasók száma
1960	----	320	----
1961	420	320	355
1962	934	320	407
1963	1369	165	393
1964	3278	----	510
1965	3812	----	589
1966	3886	----	571
1967	4501	----	618
1968	4914	----	796
1969	5186	----	826
1970	5186	----	826
1974	6587	----	595 /I. félév/

1974. I. félévében az állomány 6587 kötet, 127.040 Ft. értékű. Jelenleg is Szabó Albertné a könyvtáros, teljes munkában végzi el ezt a munkakört.

Haladjunk tovább a kulturálisban: Az előcsarnokból balra nyílik egy klub szoba, benne zongora, különböző szakköri foglalkozásokat, gyűléseket tartanak itt. Hetenként egyszer, szombaton itt tartja próbáit a dalárda. A férfi dalkör a község kulturális életében nagyon jelentős szerepet játszik. Jó híre már régen túlnőtt a falu határain, hiszen a környékben, de a járás területén sincs ilyen énekkar.

Magyon szép eredményeket értek már el, lelkesedésük végtelen, minden szereplésre nagy szorgalommal készülnek.

A dalkar 40 tagu, különböző korosztályuak, foglalkozásuak a tagjai, de a dalszeretet egyforma bennük. Igazi közösséget alkotnak. Ebben döntő része van Remete József karnagynak, aki 1967. óta jelenleg is vezeti a kórust. Róla csak a legnagyobb elismerés és a csodálat hangján lehet beszélni.

A dalárda az utóbbi időben a falu életében is egyre nagyobb szerepet játszik. Fellépnek a községi ünnepélyeken, énekelnek társadalmi temetésen, az utóbbi időben már esküvőkre is meghívót kapnak.

A művelődési házban 1974-ben a következő kiscsoportok működnek:

- 1./ Férfi kórus 39 fő, vezetője: Remete József.
- 2./ Népi táncsoprot 30 fő, vezetője: Varga Pálné.
- 3./ Fotó szakkör 15 fő, dr. Dordás István.
- 4./ Utörő birkózók 15 fő, CVSE edző.
- 5./ Kézimunka szakkör 20 fő, vezetője: Sasvári Stefánia.
- 6./ Szabás- varrás tanfolyam 20 fő. vezetője; Dr. Bánáti Jánosné.
- 7./ Filmklubb 100 fő, vezetője: Illés István.
- 8./ Diabetikus főzőtanfolyam 60-80 fő. Dr. Vértés László.

A szabás- varrás tanfolyam, a filmklubb, a diabetikus tanfolyam nem állandó jellegű, évenként 1-2 ilyen tanfolyamot szerveznek.

A kulturházban bonyolítják le a filmvetítéseket is, modern 35 mm-es két gépes vetítés folyik. Ezt 1972-ben állították be.

A látogatók száma évente kb. 19-20.000 fő. Hetenként három alkalommal van filmvetítés. Egy előadásra kb. 84 látogató jut.

A kulturális élet egyéb formái:

Napjainkban a munkaidő csökkenésével nőtt az emberek szabadideje. A szabadidő eltöltésének egyik igen hasznos módja a színház látogatás. Mivel sok bejáró dolgozó van, sokan rendelkeznek vasuti jeggyel, így nem okoz nagy problémát a pesti színházak látogatása sem. De nem kell a színházat kedvelő közönségnek Pestre utazni, mert az színház ide jön helybe. Rendszeresen vannak színházi előadások a kulturházban. Gyakran vendégszerepel itt a Déryné színház, újabban pedig a kecskeméti Kotona József színház.

Hogy a szabad idő eltöltésére mennyi időt biztosít a művelődési ház, azt felsorolni lehetetlen. Az alábbiakban csak néhány kiragadó, rendezvényt, előadást sorolunk fel: TIT előadás, /rendszeresen, Hollós János műkora; Szécsi Pál est; öregek napja; Bergendy

együttes koncertje; falu akadémia; Főkr.- Miki gyermekműsor; vizsgabál; karácsonyi bál; úttörő karnavál; Nőnap; abonyi képzőművészeti kiállítás; Anna-bál; Jottósorozat; Zeneiskolai záróhangverseny; szülők akadémiaja; Szavalóverseny; stb.

Az autók- motorok számának növelésével nőtt a kirándulók száma is. Különösen nyáron mennek sokan kirándulni, hét végén.

A politikai továbbképzést nagyban elősegítik a TIT előadások, de a több dolgozót foglalkoztató munkahelyen: /iskola, tsz./ rendszeresen folyik szakmai és politikai továbbképzés.

Ujságok, folyóiratok száma:

Évszám	előfizetők naponta	havonta
1970	371	1414
1971	372	1420
1972	370	1450
1973	380	1523
1974	388	1568

Az összes érkező hírlap

1970-ben	19.159 példány	havonta
1974-ben	21.486 példány	havonta.

Legjobban keresett napilap a Pest megyei Hírlap, 272 előfizető. A színes lapok közül a sorrend: Ország- Világ, Képes ujság, Nők Lapja.

Rádió- TV. előfizetők:

1970-ben	1072 rádió	801 televízió
1971-ben	1068 "	822 "
1972-ben	1060 "	861 "
1973-ban	1044 "	900 "
1974-ben	1026 "	968 "

Távbeszélő szolgálat:

Évszám	közületi	magán	szolgálati	összes telefon
1970	18	--	2	20
1974	20	2	3	25

A postahivatal előtt van felszerelve egy segélykérő telefon, ahonnan szükség esetén a rendőrség, mentők, tűzoltók hívása a posta zárvatartása idején is biztosított.

Emellett üzemel az orvosok, a tanács, a rendőrség állandó összeköttetése, ahonnan Cegléd központban ét bármely időben hívhatók a fontosabb állomások.

Állami ünnepségek:

Az állami és társadalmi ünnepségeket a község lakossága a kulturális házban szokta megtartani. Megfigyelhető, hogy az utóbbi időben már nemcsak a meghívottak vesznek részt az ünnepélyeken, hanem a falu lakói is egyre nagyobb számban jönnek el. Ez annak köszönhető, hogy az ünnepélyek színvonala sokat emelkedett.

Nincsenek órákig tartó beszédek, amire a közönség nem tud odafigyelni, hanem rövidebben, tömörebben, s főleg érthetőbb nyelven hangzának el az alkalomnak megfelelő ünnepi beszédek.

Az állami ünnepségeken mindig szerepel az iskola. Énekekkel, tánccal, verssel teszik színesebbé a műsort.

Jelenleg az öregek napjának megrendezésére készülünk, majd községünk felszabadulásának 30. évfordulójára. A jubileumi évfordulókat mindig nagyon színvonalas ünnepségek teszik emlékeztetővé.

Az utóbbi években a családi események társadalmi ünneplése is előtérbe került.

Ünnepélyes házasságkötés a tanácsnál 1963-ban volt először: a 40 házasságkötésből három. Nézzük a későbbi éveket:

Év.	Házasságkötések sz:	ünnepélyes:	Névadó:
1965:	41	4	1
1966:	34	1	-
1967:	33	10	1
1968:	40	12	-
1969:	37	10	3
1970:	43	10	-
1971:	44	10	1
1972:	45	12	2
1973:	51	23	2

Társadalmi temetés 1967-ben volt először: 1,
1972-ben 1,
1973-ban 1,
1974-ben 1.

Sportélet:

Községünkben egy sportkör működik: Vasutas Sportegyesület.

Ennek keretében tevékenykedik egy ifjúsági és egy felnőtt labdarúgó szakosztály. Jelenleg a járási bajnokságban szerepelnek. A sportkör elnöke Városi Lénárd, edzője Mezei János.

10.01.73